

آزمون اول

متناظر با آزمون ۶ مرداد

بازه‌ی زمانی مناسب برای استفاده از این آزمون (۲۴ تیر تا ۵ مرداد)

تعداد سؤال	مبحث	نام درس		
۱۰	اعداد و نمادها مجموعه‌ها صفحه‌ی ۲ تا ۴۸	ریاضی ۱	نگاه به گذشته	
۱۰	اندازه‌گیری و مدل‌سازی جامعه و نمونه صفحه‌ی ۳ تا ۳۱	آمار و مدل‌سازی		
۱۰	تابع (متغیر مستقل و وابسته؛ ...، عملیات با تابع‌ها) صفحه‌ی ۱ تا ۲۵	ریاضی سال سوم		
۱۰	مقدمات صفحه‌ی ۲ تا ۳۲	اقتصاد		
۱۰	مقدمات قالب‌های شعر فارسی صفحه‌ی ۴ تا ۴۸	آرایه‌های ادبی		
۱۰	تذکار، معتلات (تلاشی مجرد و مزید، جامد و مشتق، معرفه و نکره، انواع اعراب، انواع جمله، اعراب فعل مضارع، معلوم و مجهول، نواسخ، وصف و اضافه، مفعول فیه، تصغیر و نسبت، عدد، مثال) صفحه‌ی ۱ تا ۳۴	عربی ۳		
۱۰	علوم اجتماعی (درس‌های ۱ تا ۴) صفحه‌ی ۲ تا ۲۲	جامعه‌شناسی ۱		
۱۰	جامعه و فرهنگ (درس‌های ۱ و ۲) صفحه‌ی ۱ تا ۱۴	جامعه‌شناسی ۲		
۱۰	تعریف (درس‌های ۱ تا ۳) صفحه‌ی ۱ تا ۱۹	منطق		
۱۰	معنا و قلمروی فلسفه (فلسفه چیست ۱ و ۲) صفحه‌ی ۲ تا ۱۵	فلسفه‌ی سال سوم		
۱۰	کلیات صفحه‌ی ۱ تا ۲۹	روان‌شناسی		
۲۰	استدلال ریاضی (درک شهودی، ... مثال نقض) صفحه‌ی ۱ تا ۱۷	ریاضی پیش‌دانشگاهی		نگاه به آینده
۲۰	قافیه (شعر، وزن، قافیه) صفحه‌ی ۱ تا ۷	ادبیات پیش‌دانشگاهی		
۱۰	اقسام کلمه صفحه‌ی ۱ تا ۹	عربی پیش‌دانشگاهی		

گزیده نکات

■ ریاضی پایه

اجتماع دو مجموعه A و B برابر است با مجموعه‌ای که شامل اعضای هم‌مجموعه‌ی A و هم‌مجموعه‌ی B باشد. در مدل‌سازی ریاضی، از توان دوم یا بیش‌تر خطا صرف‌نظر می‌شود. یک رابطه‌ی زوج مرتبی زمانی تابع است که مؤلفه‌های اول زوج‌مرتبه‌ها با هم برابر نباشد و در صورت برابری مؤلفه‌های اول، مؤلفه‌های دوم آن‌ها با هم برابر باشد. دامنه‌ی توابع $y = \sqrt{f(x)}$ برابر است با ورودی‌هایی که به ازای آن‌ها، زیر رادیکال عددی نامنفی شود. $f(x) \geq 0$ برای محاسبه‌ی مقدار یک تابع در یک عدد خاص، کافی است عدد مورد نظر را به جای x در تابع قرار دهیم.

■ اقتصاد

مراحل مطالعه‌ی علمی: ۱- مشاهده، ۲- جمع‌آوری اطلاعات، ۳- طبقه‌بندی، ۴- ارائه‌ی نظریه برای توجیه واقعیت‌های مورد مطالعه، ۵- ارزیابی نظریه، ۶- رد یا قبول نظریه

تفاوت علم اقتصاد با علوم دیگر	شباهت علم اقتصاد با علوم دیگر
امکان استفاده از ابزارهای خاص علوم تجربی، نظیر میکروسکوپ وجود ندارد.	- درباره‌ی موضوعات معینی بحث می‌کند. - به دنبال یافتن روابط «علت و معلول» میان پدیده‌های اقتصادی عالم واقع است. - با روش علمی، مسائل اقتصادی را مطالعه می‌کند.

منابع و امکانات قابلیت‌مصرف متعددی دارند. هزینه‌ی فرصت یا هزینه‌ی فرصت از دست رفته بیانگر آن چیزی است که از آن صرف‌نظر کرده یا از دست داده‌ایم تا چیز دیگری به دست آوریم.

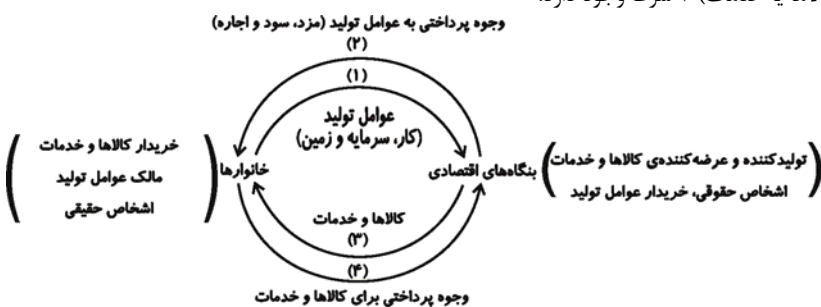
برای سنجش و محاسبه‌ی فعالیت‌های تولیدی (اعم از تولید کالاها یا خدمات) ۴ شرط وجود دارد:

۱- از بازار عبور کنند.

۲- فعالیت‌هایی که به تولید کالا یا خدمات نهایی منتهی شوند.

۳- تولید در محدوده‌ی مکانی و زمانی معینی صورت گیرد.

۴- قانونی و مجاز باشند.

ارزش تولید کل در سال پایه - ارزش تولید کل در آن سال به قیمت ثابت = میزان افزایش تولید کل ناشی از افزایش میزان تولید در یک سال
 ارزش تولید کل در همان سال به قیمت ثابت - ارزش تولید کل در آن سال به قیمت جاری = میزان افزایش تولید کل ناشی از افزایش قیمت‌ها (تورم) در یک سال
 تولید ناخالص داخلی = ارزش پولی کلیه کالاها و خدمات نهایی تولید شده در داخل یک کشور در طول یک‌سال (چه توسط مردم آن کشور و چه توسط خارجی‌های مقیم آن کشور)
 هزینه‌ی استهلاک - تولید ناخالص ملی (یا داخلی) = تولید خالص ملی (یا داخلی)

● درآمد ملی دربرگیرنده‌ی اقلام مختلف درآمدی است که در طول سال نصیب اعضای جامعه می‌شود؛ نظیر:

۱- درآمد حقوق بگیران (دستمزدها)، ۲- درآمد صاحبان سرمایه (قیمت خدمات سرمایه)، ۳- درآمد صاحبان املاک و مستغلات (اجاره)، ۴- درآمد صاحبان مشاغل آزاد، ۵- سودی که نصیب شرکت‌ها و مؤسسه‌ها می‌شود.

$$\text{درآمد ملی} = \frac{\text{درآمد سرانه (سهام متوسط هر فرد جامعه در میزان تولید یا درآمد آن جامعه)}}{\text{جمعیت}}$$

■ آرایه‌های ادبی

دو بیتی با یک هجای کوتاه و رباعی با یک «هجای بلند» آغاز می‌شود.

ردیف تنها در شعر سنتی فارسی وجود دارد و شعری که ردیف دارد را مرثف گویند.

سنایی غزل عاشقانه را به غزل عارفانه تبدیل کرد.

■ عربی ۳

برای بررسی (صحیح - معتل) بودن یک فعل، حروف زائد و ضمیرهای آن را کنار بگذارید تا سه حرف اصلی آن به‌دست آید، اگر یکی از سه حرف اصلی آن، «وا» باشد، فعل معتل است و در غیر این‌صورت، صحیح است. اگر اولین حرف اصلی، جزو «وای» باشد، فعل معتل مثال (معتل الفاء)، اگر دومین حرف اصلی، جزو «وای» باشد، فعل معتل اجوف (معتل العین) و اگر سومین حرف اصلی، جزو «وای» باشد، فعل معتل ناقص (معتل اللام) است؛ به‌عنوان مثال، «بهبون» معتل مثال، «نقوم» معتل اجوف و «نخشی» معتل ناقص است.

تذکر: اگر حروف زائد فعلی را کنار گذاشتید و به‌جای سه حرف اصلی، دو حرف به‌دست آمد، آن فعل حتماً معتل است و حرف حذف شده یکی از «وا» یا «ی» بوده است، مانند: لم ینس (معتل است و «ی» حذف شده است)، دُق (معتل است و «و» حذف شده است)

جامعه‌شناسی

هنگامی که خود انسان به بحران گمراهی گرفتار شود، علوم ابزاری نه تنها مشکلی را حل نمی‌کنند بلکه بر مشکلات او می‌افزایند. هریک از پدیده‌های اجتماعی در تناسب با دیگر پدیده‌های اجتماعی شکل می‌گیرد. مثلاً هر کنش با هنجارهای خاصی سازگار است. جهان اجتماعی با مجموعه‌ای اجزا و عناصر ورزشگاه، ساختار اجتماعی با ساختار ورزشگاه و نظام اجتماعی با ساختمان ورزشگاه متناظر است. هریک از بخش‌های ساختمان، نظام و ساختار متناسب با خود را دارد. برای مثال، بخش اداری ساختمان مناسب با کار کارمندان است.

منطق

ملاک برتری انسان که در طول تاریخ تکرار شده و عمومیت یافته ← قدرت تفکر و اندیشه

اقسام علم } تصور
تصدیق } هدف منطق ← شیوهی درست اندیشیدن }
۱- درست تعریف کردن
۲- درست استدلال کردن

تعریفی که انجام می‌دهیم باید تمامی مصادیق مجهول را دربر بگیرد (جامع باشد) و مصادیق بی‌ارتباط را شامل نشود (مانع باشد) مفهوم کلی: می‌تواند افراد و مصادق‌های متعدد داشته باشد اما وجود آن در خارج حتمی نیست. مفهوم جزئی: فقط بر یک مصادق یا فرد یا مجموعه‌ای مشخص اشاره دارد و فرض افراد متعدد برای آن محال است. نسبت‌های چهارگانه:

۱ تساو: هر دو مفهوم از نظر محدوده‌ی مصادیق بر یکدیگر منطبق‌اند.

۲ عموم و خصوص من‌وجه: دو مفهوم در بعضی مصادیق مشترک‌اند.

۳ عموم و خصوص مطلق: همه‌ی مصادیق مفهوم دوم در مفهوم اول هستند و اما بعضی مصادیق مفهوم اول در مفهوم دوم موجود است.

۴ تباین: هیچ مصادق مشترکی ندارند.

ویژگی‌های مفاهیم ذاتی: غیرقابل انفکاک از ذات و ماهیت هستند، وجود آن‌ها برای ذات علت نمی‌خواهد و در مقام فهم و تصور مقدم بر ذات هستند.

فلسفه‌ی سال سوم

معنای جدید	معنای قدیم	
دانش	دوستداری دانایی	فلسفه
مغالطه‌کاری	دانش	سفسطه
دانشمند	دوستدار دانش	فیلسوف
مغالطه‌کار	دانشمند	سوفیست

مبانی فلسفی علوم طبیعی: واقعیت داشتن جهان، قابل شناخت بودن طبیعت، درستی روش تجربه و آزمایش، یکسان عمل کردن طبیعت، تبعیت همه‌ی موجودات از اصل علیت ارتباط فلسفه با:

روان‌شناسی: ابعاد وجودی انسان، شناخت

جامعه‌شناسی: اصالت فرد و جامعه، انسان و جایگاه طبقاتی او

سیاست: بررسی ماهیت و حقیقت انسان و جامعه

اخلاق: چه چیز خوب است و چه چیز بد است؟

هنر: بررسی ماهیت زشتی و زیبایی

حقوق: چرایی مجازات مجرمان

روان‌شناسی

تحقیق در روان‌شناسی به دو دسته‌ی تحقیقات بنیادی و تحقیقات کاربردی تقسیم می‌شود. در تحقیقات بنیادی هدف اصلی گسترش و افزایش دانش ما در پدیده‌ی مورد نظر و به طور خاص رفتار می‌باشد در تحقیقات کاربردی هدف استفاده‌ی عملی از یافته‌های روان‌شناسی در زندگی روزمره است. سلسله آزمایش‌های معروفی که هارلو با میمون‌ها انجام داده است، نشان می‌دهد دلبستگی مادر - فرزندی چیزی فراتر از نیاز به غذاست. بر اساس تحقیقات جان بالبی ناتوانی کودک در برقراری پیوند دلبستگی استوار با مادر یا مراقب او در سال‌های اولیه‌ی زندگی با ناتوانی او در برقراری روابط فردی نزدیک در دوره‌ی بزرگسالی ارتباط دارد.

روش علمی یا روش تحقیق علمی فرایند جست‌وجوی منظم برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین است.

هر زمانی که کشش‌های غریزی هم‌چون پرخاشگری با موانعی برخورد کنند یا ارضا نشوند فرد با استفاده از مکانیسم‌های دفاعی سعی می‌کند با شرایط سازگار شود.

یک نظریه‌ی علمی از طریق دو فرایند مکمل استقرا و قیاس انجام می‌شود اما اولین قدم در ایجاد دانش استقراست که از طریق جمع‌آوری داده‌های منظم با روش تجربی امکان‌پذیر می‌شود.

سه ویژگی وجود دارد که می‌توان آزمون‌پذیری یا تجربه‌پذیری را در حداکثر آن مورد توجه قرار داد این سه ویژگی عبارتند از:

۱ کنترل

۲ تعریف عملیاتی

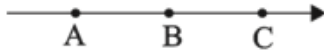
۳ تکرارپذیری

اگر چشم به هنگام پاسخ‌گویی به سؤالی به سمت چپ برود از نیم‌کره‌ی راست مغز یعنی مرکز یادگیری و تفکر فضایی استفاده می‌شود و اگر چشم به سمت راست برود از نیم‌کره‌ی چپ یعنی مرکز یادگیری و تفکر کلامی استفاده می‌شود.

اعداد و نمادها، مجموعه‌ها

پیشنهاد ما برای تدریس معلمان و مطالعه‌ی دانش‌آموزان (در کلاس یا به صورت خودآموزی)

۱. در محور زیر، اگر نقطه‌ی A، متناظر با عدد $\frac{5}{6}$ و نقطه‌ی C، متناظر با عدد $\frac{7}{8}$ باشد، کدام عدد می‌تواند متناظر با نقطه‌ی B باشد؟

- (۱) $\frac{23}{24}$
 (۲) $\frac{41}{48}$
 (۳) $\frac{20}{24}$
 (۴) $\frac{43}{48}$

(مرتبط با صفحه‌های ۸ و ۱۹ کتاب درسی)

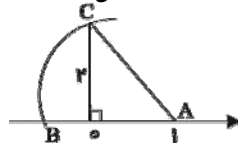
۲. نمایش عبارت «اگر مجموع مربعات دو عدد را از مربع مجموع آن‌ها کم کنیم، دو برابر حاصل ضرب آن‌ها به دست می‌آید.» با نماد ریاضی، کدام گزینه است؟

(۱) $(a+b)^2 - (a^2 + b^2) = 2ab$ (۲) $a^2 + b^2 - (a+b)^2 = 2ab$

(مرتبط با صفحه‌های ۲ تا ۲۳ کتاب درسی)

(۳) $(a+b)^2 - a^2 + b^2 = 2ab$ (۴) $a^2 + b^2 - a - b = 2ab$

۳. در شکل زیر BC کمانی از یک دایره به مرکز نقطه‌ی A و شعاع AC است. حاصل $A \times B$ کدام است؟

- (۱) $\sqrt{5} - 1$
 (۲) $\sqrt{3} - 1$
 (۳) $1 - \sqrt{3}$
 (۴) $1 - \sqrt{5}$

(مرتبط با صفحه‌ی ۱۹ کتاب درسی)

۴. کدام عدد گویا بین $\frac{18}{99}$ و $\frac{18}{18}$ است؟

- (۱) $\frac{197}{1100}$ (۲) $\frac{198}{1100}$ (۳) $\frac{199}{1100}$ (۴) $\frac{200}{1100}$

(مرتبط با صفحه‌های ۸ تا ۱۰ کتاب درسی)

۵. حاصل عبارت $|2 - \sqrt{3}| - \sqrt{3} |1 - \sqrt{3}|$ ، کدام است؟

- (۱) -۲ (۲) -۱ (۳) ۱ (۴) $5 - 2\sqrt{3}$

(مرتبط با صفحه‌ی ۱۷ کتاب درسی)

۶. چند زیرمجموعه از مجموعه‌ی $\{a, b, c, d\}$ کم‌تر از ۳ عضو دارد؟

- (۱) ۸ (۲) ۹ (۳) ۱۰ (۴) ۱۱

(مرتبط با صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷ کتاب درسی)

۷. با توجه به شکل زیر، اجتماع دو مجموعه‌ی $A - (A - B)$ و $B - (B - A)$ چند عضو دارد؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

(مرتبط با صفحه‌های ۳۸ تا ۴۴ کتاب درسی)

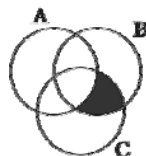
۸. مجموعه‌های $A = \{2^x | x \in \mathbb{N}, x < 5\}$ و $B = \{2x | x \in \mathbb{N}, x \leq 6\}$ مفروض‌اند. مجموعه‌ی

$B - A$ کدام است؟

- (۱) $\{6, 10, 12, 16\}$ (۲) $\{6, 10, 12\}$ (۳) $\{2, 4, 8\}$ (۴) $\{16\}$

(مرتبط با صفحه‌های ۴۶ و ۴۷ کتاب درسی)

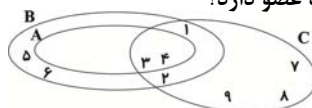
۹. با توجه به نمودار زیر، قسمت هاشور خورده برابر با کدام گزینه است؟

- (۱) $(A \cup B) \cap C$ (۲) $(C - A) \cup B$
 (۳) $(A - B) \cap C$ (۴) $(B - A) \cap C$

(مرتبط با صفحه‌های ۳۸ تا ۴۴ کتاب درسی)

۱۰. با توجه به شکل زیر، مجموعه‌ی $(A - B) \cup (C - A)$ چند عضو دارد؟

- (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴) ۶

(مرتبط با صفحه‌های ۳۸ تا ۴۴ کتاب درسی)

اندازه‌گیری و مدل سازی، جامعه و نمونه

پیشنهاد ما برای تدریس معلمان و مطالعه دانش‌آموزان (در کلاس یا به صورت خودآموزی)

- ۱۱.** قد دانش‌آموزی ۱۶۴ سانتی‌متر اندازه‌گیری شده، مدل نمایش قد و مقدار خطا کدام است؟
- (۱) $E = 1\text{cm}$ و $(164 - E)\text{cm}$ (۲) $|E| < 1\text{cm}$ و $(164 + E)\text{cm}$ (۳) $|E| > 1\text{cm}$ و $(164 + E)\text{cm}$ (۴) $|E| \geq 1\text{cm}$ و $(164 - E)\text{cm}$
- (مکمل تمرین ۳ صفحه‌ی ۱۳ کتاب درسی)
- ۱۲.** می‌خواهیم از بین اعداد ۲۱ تا ۴۵ یک عدد را به تصادف انتخاب کنیم. اگر ماشین حساب عدد ۳۳ / ۰ را نشان دهد، عدد انتخاب شده کدام است؟
- (۱) ۲۹ (۲) ۳۰ (۳) ۲۷ (۴) ۳۳
- (مرتبط با تمرین‌های ۲ و ۳ صفحه‌ی ۳۰ کتاب درسی)
- ۱۳.** بهترین روش گردآوری داده‌های آماری در بررسی‌های زیر به ترتیب کدام است؟ (از راست به چپ)
- (الف) تأثیر نور آفتاب بر رشد گیاهان
(ب) میزان مرگ انسان‌ها در اثر سکنه‌ی قلبی در سال گذشته در ماه‌های مختلف
- (۱) آزمایش - مشاهده و ثبت وقایع (۲) آزمایش - داده‌های از پیش تهیه‌شده
(۳) داده‌های از پیش تهیه‌شده - مشاهده و ثبت وقایع (۴) داده‌های از پیش تهیه‌شده - مصاحبه
- (مشابه تمرین ۴ صفحه‌های ۳۰ و ۳۱ کتاب درسی)
- ۱۴.** کدام گزینه نادرست است؟
- (۱) اولین اقدام در رسیدن به اطلاعات عددی، اندازه‌گیری است.
(۲) انتخاب معیار مناسب برای اندازه‌گیری در مواردی مشکل است، ولی اندازه‌گیری موضوعاتی که دسترسی به آن‌ها مشکلاتی دارد، از انتخاب معیار دشوارتر است.
(۳) اطلاعات کمی قابل تفسیر هستند، ولی اطلاعات کیفی واجد چنین صفتی نیستند.
(۴) ارزش مدل‌سازی، به سادگی مفاهیم و نزدیکی مدل به پدیده‌ی مورد نظر است.
- (مرتبط با متن صفحه‌های ۴ و ۸ کتاب درسی)
- ۱۵.** در کدام گزینه مورد اول درست و مورد دوم نادرست است؟
- (۱) جامعه‌ی آماری مجموعه‌ی اشیای مشترک در یک یا چند موضوع است - نتایج حاصل از اندازه‌گیری یا بررسی نمونه، داده نام دارد.
(۲) به‌علت دقت زیاد، عموماً در بررسی‌های آماری از سرشماری بهره می‌بریم - دسترسی به برخی جوامع آماری کوچک هم می‌تواند دشوار باشد.
(۳) برخی از جوامع آماری زیرمجموعه‌ی جوامع آماری دیگر هستند - بررسی اعضای نمونه را سرشماری می‌گویند.
(۴) نمونه باید اندازه‌ی کوچکی داشته باشد تا بررسی آن ممکن شود - چهار روش عمده‌ی گردآوری داده در آمار وجود دارد.
- (مرتبط با متن صفحه‌های ۱۶، ۱۸، ۲۰ تا ۲۷ کتاب درسی)
- ۱۶.** در بررسی قطر درختان یک باغ، جامعه‌ی آماری کدام است؟
- (۱) باغ (۲) درختان باغ (۳) سن درختان (۴) قطر درختان
- (مرتبط با تمرین‌های ۸ و ۹ صفحه‌ی ۲۳ کتاب درسی)
- ۱۷.** اگر اضلاع مکعب مستطیلی به‌صورت $L_1 = 3 + E_1$ ، $L_2 = 4 + E_2$ و $L_3 = 6 + E_3$ باشند، چنان‌چه حجم این مکعب مستطیل به‌صورت $V = 72 + AE_1 + BE_2 + CE_3$ مدل‌سازی شده باشد، حاصل $A + B + C$ کدام است؟ (E_1 ، E_2 و E_3 به ترتیب خطاهای اندازه‌گیری اضلاع مکعب مستطیل هستند.)
- (۱) ۵۴ (۲) ۴۵ (۳) ۷۲ (۴) ۶۷
- (مکمل با تمرین‌های ۲ و ۳ صفحه‌ی ۳۱ کتاب درسی)
- ۱۸.** برای بررسی سطح درس ریاضی یک کلاس ۳۰ نفره، نمره‌ی ریاضی ۸ نفر از آن‌ها را به‌طور تصادفی انتخاب می‌کنیم. اندازه‌ی جامعه، داده‌ها و اندازه‌ی نمونه به ترتیب از راست به چپ کدام است؟
- (۱) ۳۰ - ۸ - نمره‌ی ۸ نفر (۲) ۳۰ - نمره‌ی ۸ نفر - ۸
(۳) نمره‌ی ۳۰ - ۸ - ۳۰ (۴) ۸ - ۳۰ - نمره‌ی ۸ نفر
- (مرتبط با متن صفحه‌های ۲۰، ۲۱ و ۲۲ کتاب درسی)
- ۱۹.** اگر شعاع دایره‌ای به‌صورت $r = 5 + E$ اندازه‌گیری شده باشد، مدل ریاضی مساحت آن کدام است؟ (E خطای اندازه‌گیری شعاع است.)
- (۱) $S = 25\pi + 10\pi E$ (۲) $S = 25\pi + \pi E$ (۳) $S = 25\pi + \pi E^2$ (۴) $S = 25\pi + E$
- (مکمل با تمرین‌های ۲ و ۳ صفحه‌ی ۳۱ کتاب درسی)
- ۲۰.** مدل قطر مربعی به‌صورت $d = \sqrt{8} + \sqrt{2}E$ است. کدام مدل برای مساحت مربع مناسب‌تر است؟ (E خطای اندازه‌گیری قطر است.)
- (۱) $8 + 2E$ (۲) $4 + 2\sqrt{2}E$ (۳) $4 + 4E$ (۴) $4 + 2E$
- (مکمل تمرین‌های ۲ و ۳ صفحه‌ی ۳۱ کتاب درسی)

تابع (متغیر مستقل و وابسته، ...، عملیات بتابع ها)

پیشنهاد ما برای تدریس معلمان و مطالعه دانش آموزان (در کلاس یا به صورت خودآموزی)

۲۱. کدام گزینه در دامنه‌ی تابع $y = \sqrt{-3x-4}$ قرار ندارد؟

- (۱) -۳ (۲) -۲ (۳) -۱ (۴) -۵ (مرتبط با تمرین صفحه‌ی ۱۰ کتاب درسی)

۲۲. مقادیر متغیر مستقل x و متغیر وابسته $f(x)$ مطابق جدول زیر است. حاصل $a+b$ کدام

x	۲	۴	۶	۸	۱۰	۱۲	۱۴	گزینه می‌تواند باشد؟
$f(x)$	۲	۱۲	۳۰	a	۹۰	b	۱۸۲	(۱) ۱۸۸

- (۲) ۱۶۵ (۳) ۱۷۸ (۴) ۱۵۶ (مشابه مسائل صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸ کتاب درسی)

۲۳. اگر $f(x) = \frac{\sqrt{x}}{1+x}$ و $g(x) = 4x - \sqrt{1+2x}$ باشد، آن‌گاه $\frac{1}{4}f(4) + g(\frac{3}{4})$ کدام است؟

- (۱) $\frac{4}{2}$ (۲) $\frac{0}{4}$ (۳) $\frac{4}{4}$ (۴) $\frac{0}{04}$ (مشابه مسائل صفحه‌ی ۲۰ کتاب درسی)

۲۴. در کدام یک از گزینه‌های زیر y تابعی از x است؟

- (۱) $|y| = x$ (۲) $|y| = |x| + 1$ (۳) $|x| + |y - 1| = 1$ (۴) $y + \sqrt{x^2} = 2$ (مرتبط با متن صفحه‌های ۵ تا ۷ کتاب درسی)

۲۵. اگر رابطه‌ی $f = \{(0, 2m), (1, 1), (m, 1), (3, 4), (1, m-1)\}$ یک تابع باشد، آن‌گاه برد تابع f چند عضو دارد؟

- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵ (مرتبط با متن صفحه‌های ۵ تا ۷ کتاب درسی)

۲۶. اگر $f(x) = 1 - x^2$ باشد، حاصل $f(\sqrt{2}) + 2f(-\frac{1}{2})$ کدام است؟

- (۱) $-\frac{3}{4}$ (۲) -۱ (۳) $\frac{1}{2}$ (۴) ۳ (مکمل مسئله ۲ صفحه‌ی ۲۳ کتاب درسی)

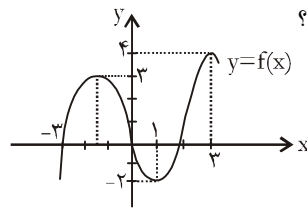
۲۷. کار روزانه‌ی یک فروشنده با دستمزد ساعتی ۹۰۰۰ ریال از ساعت ۷ صبح و کار یک حسابدار با

دستمزد ساعتی ۱۵۰۰۰ ریال از ساعت ۹ صبح شروع می‌شود؛ بعد از «چند ساعت» از شروع کار

حسابدار، مجموع دستمزدهای ساعتی آن دو با هم برابر می‌گردد؟

- (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴) ۶ (مرتبط با فعالیت ۲-۱ صفحه‌ی ۳ کتاب درسی)

۲۸. با توجه به نمودار تابع f ، حاصل $f(-3) - f(1) + f(3)$ کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) ۶ (۳) ۳ (۴) -۳ (مرتبط با متن کتاب درسی صفحه‌های ۵ تا ۸ کتاب درسی)

۲۹. با توجه به توابع داده شده، مقدار عبارت $\frac{2g(1)+g(4)}{3f(1)-f(0)}$ کدام است؟

$g : \{(1, 3), (4, 6), (3, 1), (0, 4)\}$ (۱) $\frac{6}{8}$

$f : \{(0, 1), (1, 5), (2, 1), (9, 0)\}$ (۲) $\frac{9}{4}$

- (۳) $\frac{6}{7}$ (۴) ۳ (مکمل تمرین ۴ و ۵ صفحه‌ی ۲۳ کتاب درسی)

۳۰. اگر $f(x) = ax^2 + 3x - 1$ و $f(2) = 1$ باشد، مقدار $f(-3)$ کدام است؟

- (۱) -۱ (۲) ۱ (۳) -۱۹ (۴) -۱۶ (مکمل مسائل صفحه‌ی ۲۰ کتاب درسی)

مقدمات

پیشنهاد ما برای تدریس معلمان و مطالعه‌ی دانش‌آموزان (در کلاس یا به صورت خودآموزی)

۳۱. دانشمندان برای توجیه واقعیت‌های مورد مطالعه، پس از طبقه‌بندی اطلاعات چه اقدامی انجام می‌دهند؟

(۱) انجام مشاهدات	(۲) جمع‌آوری اطلاعات
(۳) ارائه‌ی نظریات	(۴) ارزیابی نظریات

(مترن صفحه‌ی ۹ کتاب درسی)

۳۲. جامعه‌ای را در نظر بگیرید که در آن، خانمی خانه‌دار، دو کیلو شکر به ارزش هر کیلو ۱۰۰ ریال

خریداری کرده و با یک کیلو از آن مربا درست می‌کند (فرض می‌کنیم میوه‌ی لازم برای تهیه‌ی مربا را از باغ منزل خود چیده است). مربا را به ارزش ۲۰۰ ریال می‌فروشد و یک کیلو شکر دیگر را برای مصارف خانگی نگه می‌دارد. در این مثال، مجموعاً چند ریال در محاسبه‌ی تولید کل کشور منظور می‌شود؟

(۱) ۴۰۰	(۲) ۳۰۰	(۳) ۲۰۰	(۴) ۱۵۰

(مرتب‌بند یا صفحه‌های ۲۲ و ۲۳ کتاب درسی)

۳۳. با فرض تصویری ساده از اقتصاد جامعه که شامل دو عضو است (خانوارها و بنگاه‌های اقتصادی)؛

به ترتیب، پاسخ سوالات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) چه کسانی مالک عوامل تولید هستند؟
 (ب) وظیفه‌ی تولید و عرضه‌ی کالاها و خدمات به‌عهده‌ی کدام عضو است؟
 (ج) به ترتیب اشخاص حقیقی و حقوقی کدام‌اند؟
 (د) دریافت‌کننده‌ی مزد، سود و اجاره کدام عضو است؟

- (۱) بنگاه‌های اقتصادی - خانوارها - بنگاه‌های اقتصادی و خانوارها - خانوارها
 (۲) خانوارها - بنگاه‌های اقتصادی - خانوارها و بنگاه‌های اقتصادی - خانوارها
 (۳) بنگاه‌های اقتصادی - بنگاه‌های اقتصادی - خانوارها و بنگاه‌های اقتصادی - خانوارها
 (۴) خانوارها - بنگاه‌های اقتصادی - خانوارها و بنگاه‌های اقتصادی - بنگاه‌های اقتصادی

(مترن صفحه‌های ۲۷ تا ۲۹ کتاب درسی)

۳۴. به ترتیب از راست به چپ، این عبارت که «انسان باید در مورد نحوه‌ی استفاده از منابع تصمیم

بگیرد و روش معینی را انتخاب کند» بیان‌گر چیست؟ در یک جامعه وجود کدام نهاد برای ایجاد نظم و انضباط و نظارت بر عملکرد اقتصاد احساس می‌شود؟ اقتصاددانان با روشی بسیار ... روشی که در علوم تجربی به‌کار گرفته می‌شود، به بررسی واقعیت‌ها می‌پردازند. آنان با ... مسائل اقتصادی را مطالعه می‌کنند.

- (۱) نامحدود بودن نیازهای بشر - سازمان‌های بین‌المللی - متفاوت از - روش تجربی
 (۲) مصارف متعدد منابع و امکانات - دولت - مشابه با - روش تجربی
 (۳) نامحدود بودن نیازهای بشر - دولت - متفاوت از - روش علمی
 (۴) مصارف متعدد منابع و امکانات - دولت - مشابه با - روش علمی

(مکمل صفحه‌های ۵، ۸ و ۹ کتاب درسی)

۳۵. به ترتیب از راست به چپ، کدام گزینه بیانگر اهمیت بسیار علم اقتصاد در عرصه‌ی مسائل

اقتصادی است و رابطه‌ی بین پیش‌فرض‌های اولیه‌ی علم اقتصاد و تعالیم اسلامی چگونه است؟
 (۱) در عرصه‌ی مسائل اقتصادی، راه انتخاب بهتر را به انسان آموزش می‌دهد. / بین آن‌ها تقابلی وجود ندارد.
 (۲) اقتصاد و مسائل مربوط به آن بر همه‌ی جنبه‌های زندگی ملل تأثیر دارد. / با هم ناسازگارند.
 (۳) در عرصه‌ی مسائل اقتصادی، راه انتخاب بهتر را به انسان آموزش می‌دهد. / دارای تقابلی آشکارند.
 (۴) به کمک آن می‌توان تأثیر به‌کارگیری سیاست‌های اقتصادی مختلف را بر سطح زندگی مردم و رشد اقتصادی جامعه سنجید. / برهم منطبق‌اند.

(مرتب‌بند یا صفحه‌های ۲ و ۳ کتاب درسی)

۳۶. میزان تولید کل کشوری در سال‌های ۲۰۱۰، ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ میلادی به ترتیب ۵۰۰۰، ۵۹۰۰ و ۶۱۰۰ میلیارد دلار بوده است. با انتخاب سال ۲۰۱۰ به عنوان سال پایه، مقدار تولید کل جامعه در سه سال مورد نظر بر حسب قیمت‌های سال ۲۰۱۰ (سال پایه) به ۵۰۰۰، ۵۷۵۰ و ۶۰۵۰ میلیارد دلار تغییر می‌یابد. بر اساس این محاسبات به ترتیب (از راست به چپ):

(الف) افزایش مقدار تولید در سال دوم و سوم چند میلیارد دلار است؟
 (ب) افزایش قیمت‌ها در سال دوم و سوم چند میلیارد دلار است؟

- (۱) الف) (۷۵۰-۱۰۵۰، ب) (۷۵۰-۷۰۰) الف) (۹۰۰-۱۱۰۰، ب) (۷۵۰-۷۰۰)
 (۲) الف) (۷۵۰-۱۰۵۰، ب) (۷۵۰-۵۰) الف) (۹۰۰-۱۱۰۰، ب) (۷۵۰-۵۰)

(مکمل صفحه‌های ۳ و ۳۲ کتاب درسی)

۳۷. اگر زمینی را به کشت لوبیا اختصاص دهیم، عملاً از گندمی که می‌توانستیم از آن برداشت کنیم صرف‌نظر کرده‌ایم، یا اگر پولمان را به خرید ظروف اختصاص دهیم، از خرید لباس محروم می‌شویم. در این صورت، کدام یک «هزینه‌ی فرصت از دست رفته» تلقی می‌شود؟

- (۱) میزان محصول لوبیا که زمین را به کشت آن اختصاص داده‌ایم.
 (۲) میزان لباسی که از خرید آن‌ها صرف‌نظر کرده‌ایم.
 (۳) میزان پولی که صرف خرید ظروف شده است.
 (۴) میزان سودی که از فروش لوبیا به دست می‌آوریم.

(مکمل صفحه‌ی ۱۷ کتاب درسی)

۳۸. در یک جامعه‌ی فرضی، کالاهای زیر در مدت یک سال تولید شده است. با توجه به رقم این تولیدات، تولید ناخالص داخلی و تولید خالص داخلی به ترتیب از راست به چپ چند ریال است؟ پوشاک: ۲,۰۰۰ عدد از قرار هر عدد ۶۰,۰۰۰ ریال - ماشین‌آلات ۲۰۰ دستگاه از قرار هر دستگاه ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال - خوراک ۴۰ تن از قرار هر تن ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال - خدمات ارائه شده $\frac{۲}{۵}$

ارزش پوشاک - هزینه‌ی استهلاک $\frac{۳}{۸}$ ارزش خوراک

- (۱) ۴,۳۲۸,۰۰۰,۰۰۰ - ۴,۳۹۸,۰۰۰,۰۰۰ (۲) ۴,۲۲۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۴,۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰
 (۳) ۴,۲۶۸,۰۰۰,۰۰۰ - ۴,۳۲۸,۰۰۰,۰۰۰ (۴) ۴,۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۴,۳۲۸,۰۰۰,۰۰۰

(مکمل صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶ کتاب درسی)

۳۹. جدول زیر ارقام مختلف درآمدی مربوط به یک سال اعضای یک جامعه‌ی فرضی با جمعیت ۱۲۰ میلیون نفر است. در این صورت به ترتیب: الف) درآمد ملی و درآمد سرانه کدام است؟ ب) کدام ردیف بیانگر قیمت خدمات سرمایه و کدام ردیف بیانگر اجاره است؟

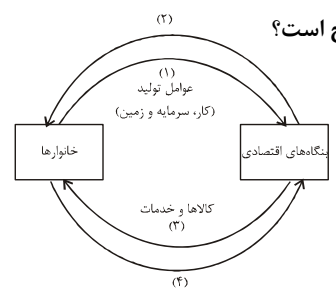
۱- دستمزدها	۱۲۰۰ میلیارد ریال
۲- درآمد صاحبان سرمایه	۴۰۰ میلیارد ریال
۳- درآمد صاحبان املاک و مستغلات	۷۰۰ میلیارد ریال
۴- سود شرکت‌ها	$\frac{۳}{۴}$ درآمد صاحبان املاک و مستغلات
۵- درآمد صاحبان مشاغل آزاد	۱۰۱۵ میلیارد ریال

- (۱) الف) (۳۸۴۰ میلیارد ریال - ۳۲۰۰ ریال ب) ردیف ۲ و ۳
 (۲) الف) (۲۳۰۰ میلیارد ریال - ۱۹۱۶۶ ریال ب) ردیف ۳ و ۴
 (۳) الف) (۲۳۰۰ میلیارد ریال - ۱۹۱۶۶ ریال ب) ردیف ۲ و ۳
 (۴) الف) (۳۸۴۰ میلیارد ریال - ۲۳۵۴۱ ریال ب) ردیف ۳ و ۴

(مکمل صفحه‌ی ۲۶ کتاب درسی)

۴۰. کدام یک از گزینه‌های زیر با توجه به مسیرهای شماره‌گذاری شده، صحیح است؟

- (۱) مسیر شماره‌ی «۲»: وجوه پرداختی به عوامل تولید، مسیر شماره‌ی «۴»: روش هزینه‌ای
 (۲) مسیر شماره‌ی «۲»: وجوه پرداختی برای کالاها و خدمات، مسیر شماره‌ی «۴»: روش درآمدی
 (۳) مسیر شماره‌ی «۲»: وجوه پرداختی به عوامل تولید، مسیر شماره‌ی «۴»: روش تولید
 (۴) مسیر شماره‌ی «۲»: وجوه پرداختی برای کالاها و خدمات، مسیر شماره‌ی «۴»: روش ارزش افزوده

(مکمل صفحه‌های ۲۷ تا ۲۹ کتاب درسی)

مقدمات، قالب‌های شعر فارسی

پیشنهاد ما برای تدریس معلمان و مطالعه‌ی دانش‌آموزان (در کلاس یا به صورت خودآموزی)

- ۴۱.** «ا» و «ی» در واژگان کدام گزینه همگی مصوت‌اند؟
 (۱) ایمان، ویرانی، فراموشی
 (۲) فارسی، ادیب، سایش
 (۳) بیدلان، شاعری، سیستان
 (۴) فایده، معانی، ساوجی
 (مکمل صفحه‌های ۱۰ و ۱۱ کتاب درسی)
- ۴۲.** شعر داده شده دوبیتی است یا رباعی و بهترین رباعی سرای شعر فارسی چه کسی است؟
 «یک چند ز کودکی به استاد شدیم / یک چند ز استادی خود شاد شدیم
 پایان سخن شنو که ما را چه رسید / از خاک برآمدیم و بر باد شدیم»
 (۱) رباعی - عطار
 (۲) رباعی - خیام
 (۳) دوبیتی - باباطاهر
 (۴) دوبیتی - خیام
 (مکمل صفحه‌های ۳۸ و ۳۹ کتاب درسی)
- ۴۳.** به ترتیب، تعاریف داده شده درباره‌ی موارد کدام گزینه است؟
 «از ویژگی‌های شعر سنتی فارسی است و در ادب هیچ زبانی - تا آن جا که آگاهی داریم - به گستردگی شعر فارسی نیست و از قدیم‌ترین ایام تا روزگار ما در شعر فارسی به کار رفته است و تکرار و اشتراک لفظی ناشی از آن در انسجام شعر مؤثر است.»
 «اصلی‌ترین عامل موسیقی شعر است.»
 (۱) قافیه - وزن
 (۲) ردیف - عاطفه
 (۳) قافیه - عاطفه
 (۴) ردیف - وزن
 (مرتبط با صفحه‌های ۵ و ۹ کتاب درسی)
- ۴۴.** وزن بیت کدام گزینه با ابیات سایر گزینه‌ها یکسان نیست؟
 (۱) خانه زندان است و تنهایی ضلال / هر که چون سعدی گلستانیش نیست
 (۲) شیرمردی باید این ره را شگرف / زان که ره دور است و دریا ژرف
 (۳) جهان را سربه‌سر آینه می‌دان / به هر یک ذره‌ای صد مهر تابان
 (۴) ای دریا ای دریا ای دریغ / کان چنان ماهی نهان شد زیر میغ
 (مکمل صفحه‌های ۱۱ و ۱۲ کتاب درسی)
- ۴۵.** به ترتیب با توجه به مفهوم ابیات، قالب شعر زیر چیست؟ چه کسی غزل عاشقانه را به عارفانه تبدیل کرد؟ «خاقانی» از جمله معروف‌ترین سراینده‌گان ... است.
 «جوشن صورت برون کن در صف مردان درآ / دل طلب کز دار ملک دل توان شد پادشا
 تا تو خود را پای بستی، باد داری در دو دست / خاک بر خود پاش کز خود هیچ نگشاید تو را
 یا تو قرب قاب قوسین آن‌گه افتد عشق را / کز صفات خود به بعدالمشرقین افتی جدا
 آن خوبشی، چند گویی آن اویم آن او / باش تا او گوید ای جان آن مایی آن ما
 نفس عیسی جست خواهی راه کن سوی فلک / نقش عیسی در نگارستان رآهب کن رها»
 (۱) قصیده - سنایی - قصیده
 (۲) قصیده - مولانا - غزل
 (۳) غزل - سنایی - قصیده
 (۴) غزل - مولانا - غزل
 (مکمل صفحه‌های ۱۸ و ۲۰ کتاب درسی)
- ۴۶.** کدام یک از گزینه‌های زیر درباره‌ی «قالب» شعر زیر، نادرست است؟
 «بهترین مراتب آن باشد / کان به فضل و هنر به دست آید
 ربتنی کان نباشد استحقاق / زودش اندر بنا، شکست آید»
 (۱) نام‌گذاری این قالب شعری بدان سبب است که گویا پاره‌ای از میان یک قصیده است.
 (۲) ابیات این قالب شعری، حداقل دو بیت است و قافیه‌ها همواره در پایان مصراع‌های زوج می‌آیند.
 (۳) مشهورترین شاعرانی که به سرودن شعر در این قالب شعری شهرت یافته‌اند، انوری، ابن‌میین و پروین اعتصامی هستند.
 (۴) پیدایش این قالب به آغاز شعر فارسی برمی‌گردد؛ چرا که در دیوان رودکی، پدر شعر فارسی، نمونه‌های زیبایی از شعر در این قالب دیده می‌شود.
 (مرتبط با صفحه‌های ۲۲ کتاب درسی)
- ۴۷.** به ترتیب الگوهای هجایی «U---U---U» و «--U-U-UU--» در مورد کدام گزینه درست هستند؟
 (۱) تا هشیارم ز من طرب پنهانست - گویند مرا چو زاد مادر
 (۲) دلم را جز تو کس دلبر نباشد - لب من تشنه و لعل تو سیراب
 (۳) سپردم به تو دل ندانسته بودم - جوابی دهی، شور شهری نشانی
 (۴) برآور هرچه اندر سینه داری - از خرمن صد گیاه بهتر
 (مکمل صفحه‌های ۱۱ و ۱۲ کتاب درسی)
- ۴۸.** کدام بیت مردّف نیست؟
 (۱) جوانی سر از رای مادر بتافت / دل دردمندش به آذر بتافت
 (۲) حسنت به ازل نظر چو در کارم کرد / بنمود جمال و عاشق زارم کرد
 (۳) امروز روز شادی و امسال سال گل / نیکوست حال ما که نکو باد حال گل
 (۴) سال‌ها دل طلب جام جم از ما می‌کرد / آن‌چه خود داشت ز بیگانه تمنا می‌کرد
 (مکمل صفحه‌های ۵ کتاب درسی)
- ۴۹.** به ترتیب تفاوت «ترکیب‌بند و ترجیع‌بند» در چیست؟ کدام بیت، مطلع بلندترین قصیده‌ی زبان فارسی است و از مهم‌ترین تأثیرات کدام اصطلاح در شعر تکمیل وزن است؟
 (۱) تعداد ابیات بخش‌ها - عشق بیفشرد پا بر نمط کبریا / برد به دست نخست، هستی ما را ز ما - قافیه
 (۲) بیت مصرع میان بخش‌ها - عشق بیفشرد پا بر نمط کبریا / برد به دست نخست، هستی ما را ز ما - ردیف
 (۳) بیت مصرع میان بخش‌ها - سحر چو زمزمه آغاز کرد مرغ سحر / به‌سان مرغ سحر از طرب گشودم پر - قافیه
 (۴) تعداد ابیات بخش‌ها - سحر چو زمزمه آغاز کرد مرغ سحر / به‌سان مرغ سحر از طرب گشودم پر - ردیف
 (مرتبط با صفحه‌های ۶، ۱۵ و ۲۸ کتاب درسی)
- ۵۰.** با توجه به نمونه‌ی زیر از «شعر نیمایی»، کدام گزینه نادرست است؟
 «آن روزها رفتند / آن روزهای خوب / آن روزهای سالم سرشار / آن آسمان‌های پر از پولک»
 (۱) در شعر نیمایی، مصراع‌ها از نظر امتداد برابر نیستند.
 (۲) شعر نیمایی برخلاف شعر سنتی موزون نیست.
 (۳) در شعر نیمایی، وجود قافیه الزامی نیست.
 (۴) مضمون شعر نیمایی بر تجربه‌ی شخصی شاعر مبتنی است.
 (مرتبط با صفحه‌های ۴۶ کتاب درسی)

تذکار (۲)، معتلات

پیشنهاد ما برای تدریس معلمان و مطالعه دانش‌آموزان (در کلاس یا به صورت خودآموزی)

۵۱. عین العبارة التي ليست فيها جملة اسمية:

- (۱) لأخي الأكبر أصدقاء يعاشرهم كثيراً.
- (۲) واحد منهم كاتب له كتب أدبية رائعة.
- (۳) في تلك الكتب قصص تنفع الذين يطالعونها.
- (۴) و لتكریم هذا الكاتب تنعقد حفلة في بلادنا هذه الأيام. (مکمل صفحه‌ی ۱۰ کتاب درسی)

۵۲. عین الخطأ في مرجع الضمائر التي تحتها خط:

- (۱) «لاتجعل يدك مغلولاً إلى عنقك و لا تبسطها كل البسط»: «مغلولة»
 - (۲) «ألم تر أن الله يسيح له من في السموات و الأرض»: «الله»
 - (۳) «يجب على المسلمين أن يتحدا»: «المسلمين»
 - (۴) «إن الله يحب الذين يقاتلون في سبيله»: «الذين»
- (مکمل صفحه‌ی ۶ کتاب درسی)

۵۳. عین العبارة التي فيها اسم موصول:

- (۱) ما تأت من خير فتجد جزاءه بسرعة!
 - (۲) أنفق مما تملك في سبيل الله ليرضى عنك!
 - (۳) ما تعمل حين يسلم الناس عليك و يهنئونك؟
 - (۴) ذهبت إلى المسجد بسرعة ولكن ما سمعت كلام الخطيب!
- (مکمل صفحه‌ی ۶ کتاب درسی)

۵۴. عین علامة الإعراب الظاهرية في المنقوص:

- (۱) هناك في المحكمة قاضي مشفق على المظلومين.
 - (۲) القاضي العادل يحكم بالعدل و لا يغير معاصي المذنب.
 - (۳) عليك ألا تطمع إلى المنصب العالي و لما تختبر مشاكل الحياة.
 - (۴) على الداعي أن يدعو الله بالإلحاح كي يستجيب الله دعوته.
- (مرتبط با صفحه‌ی ۸ کتاب درسی)

۵۵. عین «حتى» ناصبة:

- (۱) إجتهد الطالب كثيراً في دروسهم و أداء واجباتهم حتى نجحوا بين زملائهم.
 - (۲) لم يذهب على إلى البيت حتى الصباح فانزعج والداه شديداً.
 - (۳) ألح الوزير على عقيدته حتى تفكر الملك قليلاً ثم قال: أنت حرّ إذهب من السجن.
 - (۴) أدام العدو هذا العمل القبيح حتى يحمل إرادته علينا و لكن لم يستطع.
- (مرتبط با صفحه‌ی ۱۴ کتاب درسی)

۵۶. عین الجواب الذي يستطيع أن يُبنى للمجهول:

- (۱) هذا هو قول المعلم الحاذق: أكتب تكاليفك حتى تصل إلى ما لك.
 - (۲) أصبح ابن العربي عارفاً محققاً لم يكن عنده إلا شوق كسب الثواب.
 - (۳) أفلح المؤمنون في حياتهم الدنيوية لأعمالهم الحسنة.
 - (۴) ما تقدم من الخير؟ فاعلم أنه لك و مقارنك في كل مجالات.
- (مکمل صفحه‌ی ۱۴ کتاب درسی)

۵۷. عین ما ليست فيه الجملة الوصفية:

- (۱) لي أصدقاء يذكرونني بطاعة الله!
 - (۲) أفضل الناس مؤمن يجاهد في سبيل الله بنفسه و ماله!
 - (۳) كانت أمي تشتغل بحياسة الملابس لشراء حاجات البيت!
 - (۴) ليس الجمال بأثواب تزينا!
- (مکمل صفحه‌ی ۱۸ کتاب درسی)

۵۸. عین الآية الكريمة التي ما جاء فيها فعل معتل الفاء:

- (۱) «إن الأرض يرثها عبادي الصالحون»
 - (۲) «إنما يريد الشيطان أن يوقع بينكم العداوة»
 - (۳) «هب لنا من لدنك رحمة»
 - (۴) «و الله يهدي من يشاء إلى صراط مستقيم»
- (مرتبط با صفحه‌ی ۲۷ کتاب درسی)

۵۹. عین العبارة التي الأفعال المعتلة فيها أكثر:

- (۱) أقول لصديقي: أصببت بالفشل مراراً حتى تعلمت طريق الإفشال.
 - (۲) إنما يريد الشيطان أن يوقع بينكم العداوة و البغضاء.
 - (۳) ثبتت إلى ربي و قلت: يا رب! جُد عليّ بفضلك.
 - (۴) من كان يريد ثواب الدنيا فعند الله ثواب الدنيا و الآخرة.
- (مرتبط با صفحه‌ی ۲۷ کتاب درسی)

۶۰. عین الصحيح بالنظر إلى الأفعال الناقصة:

- (۱) أصبح أخويّ ذا فضل.
 - (۲) صار والداني مسرورين من هذه الأعمال.
 - (۳) ليست المقالات مناسبة لكم.
 - (۴) أصبحت الأثمات مسروراتاً لهذه الأخبار.
- (مکمل صفحه‌های ۱۶ و ۱۷ کتاب درسی)

علوم اجتماع

پیشنهاد ما برای تدریس معلمان و مطالعه دانش‌آموزان (در کلاس یا به صورت خودآموزی)

۶۱. فردی در حال آواز خواندن با صدای بلند در یک محیط عمومی است. عمل آواز خواندن فرد مواردی از ... محسوب می‌شود و اگر فرد برای رعایت حقوق دیگران، آواز خواندن خود را قطع کند، در این صورت ... به وجود می‌آید.

- (۱) کنش انسانی - هنجار
(۲) کنش اجتماعی - ارزش
(۳) کنش اجتماعی - هنجار
(۴) کنش انسانی - ارزش

(مرتبط با صفحه‌های ۱۹ و ۲۰ کتاب درسی)

۶۲. با توجه به فواید علوم انسانی و طبیعی، کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) علوم طبیعی، راه استفاده از علوم انسانی را نشان می‌دهند.
(۲) استفاده نادرست از علوم انسانی منجر به فساد و تباهی می‌شود.
(۳) توسعه‌ی یک‌جانبه‌ی علوم طبیعی منجر به پیشرفت روزافزون زندگی انسان می‌شود.
(۴) ناتوانی انسان در تدبیر صحیح زندگی خود، ناشی از بی‌توجهی به علوم انسانی است.

(مرتبط با صفحه‌های ۱۴ تا ۱۶ کتاب درسی)

۶۳. در رابطه با ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، کدام گزینه درست است؟

- (۱) ارزش عدالت، هنجارهایی در زمینه‌ی آموزشی به وجود می‌آورد.
(۲) ارزش‌های اجتماعی، کنش‌هایی را که متناسب با ارزش‌های ناشناخته باشد، سرکوب می‌کند.
(۳) کنترل اجتماعی و جامعه‌پذیری متناسب با باورها، ارزش‌ها و هنجارهای فردی است.
(۴) کنش‌هایی که با ارزش‌های استقرار یافته تناسب ندارند، ناپهنجار نامیده می‌شوند.

(مرتبط با صفحه‌های ۲۱ و ۲۲ کتاب درسی)

۶۴. پدیده‌های اجتماعی مستقل از یک‌دیگر تحقق پیدا نمی‌کنند، چون ...

- (۱) هنجارها و ارزش‌ها بعد از آن که از طریق کنش اجتماعی انسان تحقق می‌یابند، کنترل اجتماعی را ایجاد می‌کنند.
(۲) هر یک از آن‌ها در بعضی دیگر از پدیده‌ها تأثیر می‌گذارند و از بعضی دیگر تأثیر می‌پذیرند.
(۳) هنجارها و ارزش‌ها با تعیین انتظارات و توقعات زمینه‌ی لازم را برای نقش‌های اجتماعی به وجود می‌آورند.
(۴) هر کنش با هنجارهای خاصی سازگار است که مستقل عمل می‌کند.

(مرتبط با صفحه‌ی ۲۱ کتاب درسی)

۶۵. اگر فردی بداند که دزدی کار درستی نیست، ولی برای تأمین معاش خود دست به آن کار بزند، به کدام ویژگی کنش انسانی اشاره دارد؟

- (۱) انسان علاوه بر آگاهی، باید انجام فعالیتی را اراده یا انتخاب کند.
(۲) کنش‌های انسانی را بدون توجه به معنای آن‌ها نمی‌توانیم بشناسیم.
(۳) کنش‌های انسانی با موقعیت‌های زمانی و اجتماعی متناسب است.
(۴) فعالیت انسان به آگاهی او وابسته است.

(مرتبط با صفحه‌ی ۴ کتاب درسی)

۶۶. در متن زیر، مفاهیم جامعه‌شناسی به کار رفته را به ترتیب مشخص کنید.

«در یک ایستگاه مترو، عده‌ای از مسافران بدون رعایت حق تقدم به سمت درها هجوم آوردند. دو مسافر سالمند از قطار جا ماندند. جوانی که شاهد این صحنه بود متأثر شده و به مأمور ایستگاه اعتراض کرد که در مورد رعایت نوبت به مسافران تذکر دهد.»

- (۱) کنش اجتماعی - پیامد غیرارادی کنش اجتماعی - ارزش اجتماعی - کنترل اجتماعی
(۲) کنش انسانی - پیامد ارادی کنش اجتماعی - هنجار اجتماعی - جامعه‌پذیری
(۳) کنش اجتماعی - پیامد غیرطبیعی کنش اجتماعی - کنش انسانی - جامعه‌پذیری
(۴) پدیده‌ی اجتماعی - کنش اجتماعی - هنجار اجتماعی - کنترل اجتماعی

(مکمل صفحه‌های ۱۹، ۲۱ تا ۲۲ کتاب درسی)

۶۷. در متن زیر مفاهیم جامعه‌شناسی به کار رفته به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«در یک دبستان، زنگ کلاس به صدا درآمد. دانش‌آموزان با رعایت حق تقدم وارد کلاس شدند. یکی از دانش‌آموزان که بدون صف و با عجله وارد کلاس شده بود، زمین خورده، بعضی از دانش‌آموزان به او خندیدند. معلم در مورد عدم رعایت مقررات مطالبی را به دانش‌آموزان گوشزد کرد.»

- ۱) کنش اجتماعی - پیامد طبیعی کنش اجتماعی - پیامد ارادی کنش اجتماعی - جامعه‌پذیری
- ۲) کنش انسانی - پیامد ارادی کنش اجتماعی - پیامد طبیعی کنش اجتماعی - کنترل اجتماعی
- ۳) جامعه‌پذیری - هنجار اجتماعی - پیامد غیرارادی کنش اجتماعی - پیامد طبیعی کنش اجتماعی
- ۴) ارزش اجتماعی - پیامد ارادی کنش اجتماعی - پیامد طبیعی کنش اجتماعی - کنترل اجتماعی

(مکمل صفحه‌های ۵، ۶، ۱۹ و ۲۰ کتاب درسی)

۶۸. به ترتیب هر یک از موارد زیر، نتیجه‌ی چیست؟

- محدود شدن قدرت تصرف انسان در طبیعت
- بازماندن انسان از شناخت آرمان‌ها و ارزش‌ها
- افزایش مشکلات توسط علوم ابزاری

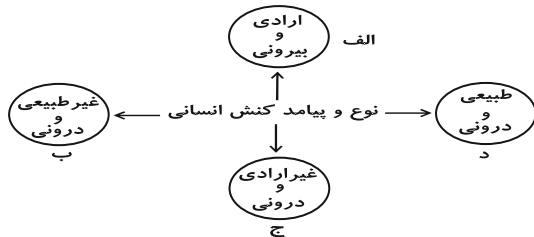
- ۱) دچار مشکل شدن علوم طبیعی - دچار مشکل شدن علوم انسانی - دچار شدن خود انسان به بحران گمراهی
- ۲) استفاده از علوم طبیعی بدون توجه به علوم انسانی - دچار مشکل شدن علوم انسانی - دچار مشکل شدن علوم طبیعی

- ۳) دچار مشکل شدن علوم طبیعی - دچار شدن خود انسان به بحران گمراهی - استفاده از علوم طبیعی بدون توجه به علوم انسانی

- ۴) استفاده از علوم طبیعی بدون توجه به علوم انسانی - دچار شدن خود انسان به بحران گمراهی - دچار مشکل شدن علوم طبیعی

(مرتبط با صفحه‌ی ۱۶ کتاب درسی)

۶۹. هر یک از عبارات زیر به ترتیب مربوط به کدام قسمت از نمودار است؟

- یادگرفتن درس

- شکست ناشی از تصمیم احساسی

- قبولی در امتحان

- نشاط پس از ورزش

۱) الف - د - ج - الف

۲) ب - الف - ج - د

۳) ج - الف - الف - ب

۴) ج - ج - الف - د

(مکمل صفحه‌های ۳، ۵ و ۶ کتاب درسی)

۷۰. کدام یک از گزینه‌های زیر به ترتیب، در ارتباط با ویژگی‌های پدیده‌های اجتماعی درست، ولی در

رابطه با نظام اجتماعی کلان نادرست است؟

- ۱) هر یک از پدیده‌های اجتماعی در بعضی دیگر تأثیر می‌گذارند و از آن‌ها تأثیر می‌پذیرند. - اگر پدیده‌های خرد اجتماعی از نسبتی هماهنگ برخوردار باشند، نظام اجتماعی کلان از انسجام برخوردار است.

- ۲) هر یک از پدیده‌های اجتماعی مستقل از یکدیگر، تحقق پیدا می‌کنند. - در نظام اجتماعی کلان، اگر پدیده‌های خرد اجتماعی ناسازگار عمل کنند، نظام اجتماعی کلان، متناسب با آن ناسازگاری‌ها دستخوش تغییرات خواهد شد.

- ۳) هر یک از پدیده‌های اجتماعی در تناسب با دیگر پدیده‌های اجتماعی، شکل می‌گیرد. - نظام اجتماعی کلان، برآیند سایر پدیده‌های اجتماعی است که در آن پدیده‌های مختلف اجتماعی مانند خرده‌نظام‌ها، مستقل از یکدیگر عمل می‌کنند.

- ۴) هر یک از پدیده‌های اجتماعی از نسبتی هماهنگ برخوردارند. - در نظام اجتماعی کلان، پدیده‌های مختلف اجتماعی دارای تأثیر و تأثر متقابل هستند.

(مرتبط با صفحه‌های ۲ و ۲۲ کتاب درسی)

جامعه و فرهنگ

پیشنهاد ما برای تدریس معلمان و مطالعه دانش‌آموزان (در کلاس یا به صورت خودآموزی)

۷۱. عبارات زیر را از حیث صحیح یا غلط بودن مشخص کنید.

- جهان اجتماعی و نظام اجتماعی در واقعیت از یکدیگر جدا هستند و به همین دلیل شناخت تفاوت‌های آن‌ها نیازمند دقت چندانی نیست.
- مصداق مجموعه اجزا و عناصر ورزشگاه را در جامعه می‌توان نظام اجتماعی نامید.
- همه‌ی نهادهای اجتماعی در یک ساختار کلانی که مربوط به جامعه است، قرار دارند.
- به خرده‌نظام‌های نظام اجتماعی کل در صورتی که یکی از نیازهای اساسی آن را برطرف کند می‌توان نهاد اجتماعی گفت.

- (۱) غ - ص - ص - ص
(۲) غ - غ - ص - ص
(۳) ص - غ - غ - غ
(۴) ص - ص - غ - غ

(مرتبط با صفحه‌های ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۳ کتاب درسی)

۷۲. اعتقاد به ماوراءالطبیعه چگونه می‌تواند کنش‌های اجتماعی آدمیان را دگرگون سازد و محدود شدن فرصت‌های زندگی اجتماعی، نتیجه‌ی چیست؟

- (۱) از طریق گشایش درهای آسمان به روی مومنان - ستم‌پیشگی انسان‌ها و انتقام الهی
- (۲) از طریق تغییر آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی - آلودگی محیط زیست
- (۳) از طریق تغییر عمل سنت‌های الهی با انسان‌ها - ستم‌پیشگی انسان‌ها
- (۴) از طریق گشایش درهای آسمان به روی مؤمنان - رفتار شتابزده و نابخردانه‌ی انسان

(مرتبط با صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب درسی)

۷۳. کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) به نظام اجتماعی هنگامی که با جهان اجتماعی همراه شود، نظام اجتماعی کل می‌گویند.
- (۲) همه‌ی نهادهای اجتماعی در نظام اجتماعی کل وجود دارند.
- (۳) به نظام اجتماعی هنگامی که با ساختار اجتماعی همراه شود، نظام اجتماعی کل می‌گویند.
- (۴) ساختار اجتماعی، بخشی از نهاد اجتماعی است.

(مرتبط با صفحه‌های ۹، ۱۰ و ۱۳ کتاب درسی)

۷۴. در صورتی که یک نظام اجتماعی فرو ریزد، جهان اجتماعی جزئی از نظام اجتماعی محسوب ...

چرا که جزئی از ... نظام مذکور

- (۱) نمی‌شود - ساختار - نیست
(۲) می‌شود - ساختار - است
(۳) نمی‌شود - ساختمان - نیست
(۴) می‌شود - ساختمان - است

(مکمل صفحه‌های ۹ و ۱۰ کتاب درسی)

۷۵. اجزاء متناظر با «ساختار ورزشگاه»، «مجموعه‌ی اجزا و عناصر بیمارستان»، «روابط همسری -

فرزندی» و «آموزش و پرورش» به ترتیب در جامعه کدام‌اند؟

- (۱) ساختار اجتماعی - نظام اجتماعی - جهان اجتماعی - نهاد فرهنگی
- (۲) نظام اجتماعی - جهان اجتماعی - ساختار اجتماعی - نهاد اجتماعی و سیاسی
- (۳) نظام اجتماعی - جهان اجتماعی - ساختار اجتماعی - نهاد اجتماعی و فرهنگی
- (۴) جهان اجتماعی - ساختار اجتماعی - نظام اجتماعی - نهاد اجتماعی و فرهنگی

(مرتبط با صفحه‌های ۱۰ و ۱۱ کتاب درسی)

۷۶. اجزای متناظر با «خانواده»، «تدریس معلم در کلاس درس» و «ساختار آموزش و پرورش»

به ترتیب در جامعه کدام‌اند؟

- (۱) نهاد اجتماعی - ساختار اجتماعی - نظام اجتماعی
- (۲) نهاد اجتماعی - ساختار اجتماعی - نهاد اجتماعی
- (۳) نهاد اجتماعی - نظام اجتماعی - نهاد اجتماعی
- (۴) ساختار اجتماعی - ساختار اجتماعی - نظام اجتماعی

(مرتبط با صفحه‌های ۱۰، ۱۱ و ۱۳ کتاب درسی)

۷۷. دو عبارت «محدود شدن فرصت‌های زندگی اجتماعی ناشی از آلوده شدن محیط‌زیست توسط

انسان» و «گسترش مهاجرت‌های انسانی با پیدا کردن مسیر و راه‌ها در بیابان‌ها و دریاها از طریق ستارگان» به ترتیب بیان گر ... و ... است.

- (۱) تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی - تأثیر متقابل جهان طبیعی و جهان اجتماعی بر یکدیگر
- (۲) تأثیر متقابل جهان طبیعی و جهان اجتماعی بر یکدیگر - تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی
- (۳) تأثیر متقابل جهان طبیعی و جهان اجتماعی بر یکدیگر - تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی
- (۴) تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی - تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی

(مرتبط با صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب درسی)

۷۸. این که «بخش اداری ساختمان مناسب با کار کارمندان است.» مربوط به کدام ویژگی ساختمان است؟

- (۱) هر یک از بخش‌های ساختمان، نظام و ساختار متناسب با خود را دارد.
- (۲) مجموعه‌ی بخش‌ها، دارای نظم و ساختار کلانی هستند که مربوط به کل ساختمان است.
- (۳) بخش‌های مختلف ساختمان علاوه بر ساختار درونی در یک ساختار بزرگ با یکدیگر هماهنگ هستند.
- (۴) هر بخش، نقش مهم و تعیین‌کننده‌ای در ساختمان کل دارد.

(مرتبط با صفحه‌های ۱۱ و ۱۲ کتاب درسی)

۷۹. پدیده‌ها به چه دلیل در گستره‌ی جهان اجتماعی قرار می‌گیرند؟

- (۱) داشتن ویژگی‌های مشخص و محدود
- (۲) ارتباط داشتن با زندگی اجتماعی انسان
- (۳) نیاز انسان‌ها به آن‌ها
- (۴) واقعی بودن آن‌ها

(مرتبط با صفحه‌های ۴ و ۶ کتاب درسی)

۸۰. مهم‌ترین ویژگی نهادهای اجتماعی کدام است؟

- (۱) موافق با فرهنگ عمومی
- (۲) ابعاد فرهنگی داشتن
- (۳) رفع نیازهای تربیتی جامعه
- (۴) رفع یکی از نیازهای اساسی جامعه

(مرتبط با صفحه‌ی ۱۳ کتاب درسی)

تعریف

پیشنهاد ما برای تدریس معلمان و مطالعه‌ی دانش‌آموزان (در کلاس یا به صورت خودآموزی)

۸۱. ملاکی که همواره در طول تاریخ برای برتری انسان عمومیت یافته، قدرت ... است که معمولاً در کتاب‌های منطقی و فلسفی از آن به ... یاد می‌کنند و منظور از آن، ... نیست بلکه ... است که در ... تجلی می‌کند.

- (۱) تفکر و تعقل - نطق - تفکر و اندیشه - سخن گفتن - تفکر و اندیشه
- (۲) تفکر و اندیشه - نطق - سخن گفتن - تفکر و اندیشه - سخن گفتن
- (۳) سخن گفتن - ناطق بودن - عمل و رفتار - سخن گفتن - عمل و رفتار
- (۴) سخن گفتن - ناطق بودن - سخن گفتن - عمل و رفتار - سخن گفتن

(مرتبط با صفحه‌ی (کتاب درسی)

۸۲. تعریف «مربع» به شکل چهارضلعی، «انسان» به جسم‌نامی سیاه و «میز» به جسم چوبی به ترتیب ... است، ... و ... نیست.

- (۱) جامع - مانع - جامع
- (۲) جامع - جامع - مانع و مانع
- (۳) مانع - جامع - جامع
- (۴) مانع - مانع - جامع و مانع

(مرتبط با صفحه‌های ۹ و ۱۱ کتاب درسی)

۸۳. کدام گزینه به ترتیب در مورد تعریف «مثلث به پاره خط سه‌ضلعی»، «فعل به کلمه‌ای که بر انجام کاری دلالت می‌کند» و «درخت به هر چیزی که می‌روید» درست است؟

- (۱) جامع و مانع نیست - جامع و مانع است - جامع نیست.
- (۲) بی ربط است - جامع نیست - مانع نیست.
- (۳) بی ربط است - جامع و مانع است - جامع نیست.
- (۴) جامع و مانع است - جامع و مانع است - مانع نیست.

(مرتبط با صفحه‌های ۹ و ۱۱ کتاب درسی)

۸۴. جامع و مانع بودن تعریف به این معنا است که ...

- (۱) معرف با معرف در مفهوم و تصور مساوی هستند.
- (۲) معرف با معرف در افراد و مصادیق مساوی هستند.
- (۳) معرف با معرف در مفهوم و تصور مابین هستند.
- (۴) معرف با معرف در افراد و مصادیق مابین هستند.

(مرتبط با صفحه‌های ۹ و ۱۱ کتاب درسی)

۸۵. کدام عبارت درباره‌ی تعریف درست نیست؟

- (۱) دروازه‌ی ورود به هر علمی است.
- (۲) تا آخر عمر و به دفعات از آن استفاده می‌کنیم.
- (۳) تنها راه شناخت مفاهیم جدید است.
- (۴) به کمک آن دانش خود را توسعه می‌بخشیم.

(مرتبط با صفحه‌های ۷ و ۸ کتاب درسی)

۸۶. همه‌ی مفاهیم کدام گزینه است که می‌تواند هیچ مصادقی در خارج نداشته باشد؟

- (۱) فضیلت - نماز - معلم - جبرئیل
- (۲) فلز - حیوان - عدالت - سیمرغ
- (۳) رستم - سیمرغ - مولود کعبه - بیماری
- (۴) انسان - اقیانوس آرام - شکل - گرسنه

(مرتبط با صفحه‌های ۱۳ و ۱۴ کتاب درسی)

۸۷. در صورتی که معرف اخص از معرف باشد، نسبت میان «معرف و معرف» و هم‌چنین نسبت میان «قیاس و استقرا» و «علت و معلول» به ترتیب عبارت است از:

- (۱) عموم و خصوص مطلق - تباین - عموم و خصوص من وجه
- (۲) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص من وجه - تباین
- (۳) عموم و خصوص من وجه - تباین - عموم و خصوص مطلق
- (۴) عموم و خصوص من وجه - عموم و خصوص مطلق - تباین

(مرتبط با صفحه‌های ۱۴ و ۱۵ کتاب درسی)

۸۸. وقتی گفته می‌شود مفهوم کلی آن است که می‌تواند افراد و مصادق‌های متعدد داشته باشد، به این معنا ...

- (۱) است که حتماً یک فرد در خارج دارد.
- (۲) نیست که حتماً افراد متعددی در خارج دارد.
- (۳) است که حتماً افراد متعددی در خارج دارد.
- (۴) است که حتماً افراد معدودی در خارج دارد.

(مرتبط با صفحه‌های ۱۳ و ۱۴ کتاب درسی)

۸۹. میان مفاهیم «دانشگاه و دبیرستان» و «دانشگاه تهران و دانشگاه شیراز» و «ارغوانی و سیاه» و «سبز فسفری و سبز چمنی» و «مکه و عربستان» چه نسبتی از نسب اربع برقرار است؟

- (۱) تباین - تباین - تباین - عموم و خصوص من وجه - عموم و خصوص مطلق
- (۲) عموم و خصوص من وجه - عموم و خصوص من وجه - تباین - تباین
- (۳) تباین - نسبتی ندارند - تباین - تباین - نسبتی ندارند.
- (۴) تباین - نسبتی ندارند - عموم و خصوص وجه - عموم و خصوص من وجه - نسبتی ندارند.

(مرتبط با صفحه‌های ۱۴ و ۱۵ کتاب درسی)

۹۰. وجود ذاتی برای ذات علت نمی‌خواهد، به این معناست که ...

- (۱) به محض تحقق ذات، ذاتی تحقق نمی‌یابد.
- (۲) ذات و ذاتی بی‌نیاز از علت هستند.
- (۳) ذات علت دارد و ذاتی علت ندارد.
- (۴) ذاتی نیاز به علتی جدای از ذات ندارد.

(مرتبط با صفحه‌ی ۱۸ کتاب درسی)

معنا و قلمروی فلسفه

پیشنهاد ما برای تدریس معلمان و مطالعه دانش‌آموزان (در کلاس یا به صورت خودآموزی)

۹۱. لفظ فلسفه ریشه‌ی ... دارد و معرب ... است که به معنای ... بوده و مغالطه‌کار همان ... است.

(۱) یونانی - فیلسوفوس - دوستداری دانایی - سوفیست

(۲) عربی - فیلسوفیا - دوستدار دانایی - سوفسطایی

(۳) عربی - سفسطه - دوستدار دانش - سوفیست

(۴) یونانی - فیلسوفیا - دوستداری دانایی - سوفسطایی

(مرتبط با صفحه‌ی ۲ کتاب درسی)

۹۲. کدام گزینه در مورد اینکه سقراط مایل نبود او را سوفیست بخوانند مناسب‌تر است؟

(۱) شاید به علت تواضع و فروتنی و قطعاً برای هم‌ردیف نشدن با سوفیست‌ها

(۲) به تبع افلاطون و اینکه افلاطون خود را فیلسوفوس یعنی دوستدار دانش نامید.

(۳) قطعاً برای هم‌ردیف نشدن با فلاسفه که خود را دوستدار دانش می‌دانستند.

(۴) به علت تواضع و فروتنی و یا شاید برای هم‌ردیف نشدن با سوفیست‌ها

(مرتبط با صفحه‌ی ۲ کتاب درسی)

۹۳. کاربرد «مفهوم چشمه‌ی صوت در پدیده‌ی دوپلر» و «استفاده‌ی دانشمندان از قانون تغییر رنگ تورنسل

در مجاورت باز و اسید» به ترتیب بیانگر اصول ... و ... هستند که مبانی ... محسوب می‌شوند.

(۱) قابل شناخت بودن طبیعت - یکسان عمل کردن طبیعت - طبیعی علوم فلسفی

(۲) قابل شناخت بودن طبیعت - یکسان عمل کردن طبیعت - فلسفی علوم طبیعی

(۳) واقعیت داشتن جهان - یکسان عمل کردن طبیعت - طبیعی علوم فلسفی

(۴) واقعیت داشتن جهان - قابل شناخت بودن طبیعت - فلسفی علوم طبیعی

(مرتبط با صفحه‌های ۴ تا ۶ کتاب درسی)

۹۴. تبعیت همه‌ی موجودات از اصل علیت جزء مبانی و اصول ... و جزء مسائل ... است که تبیین

عقلانی آن در هر حوزه باعث پیدایش ... و ... به ترتیب شده است.

(۱) تجربی علوم - هستی‌شناسی - فلسفه‌ی علوم طبیعی - فلسفه‌ی اولی

(۲) غیرتجربی علوم - علوم طبیعی - فلسفه‌ی اولی - فلسفه‌ی علوم طبیعی

(۳) غیرتجربی علوم - هستی‌شناسی - فلسفه‌ی علوم طبیعی - فلسفه‌ی اولی

(۴) تجربی علوم - هستی‌شناسی - فلسفه‌ی اولی - فلسفه‌ی علوم طبیعی

(مرتبط با صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب درسی)

۹۵. بحث از حقیقت ذهن آدمی و قواعد آن در شناخت عالم خارج یک بحث ... است که باعث پیوند

... می‌شود و آن گاه که از حقیقت «خوبی و بدی» و «زشتی و زیبایی» بحث شود، به ترتیب به ...

و ... مربوط می‌شود.

(۱) فلسفی - فلسفه و روان‌شناسی - فلسفه‌ی علم اخلاق - فلسفه‌ی هنر

(۲) روانشناسی - فلسفه و روان‌شناسی - فلسفه‌ی علم اخلاق - فلسفه‌ی هنر

(۳) فلسفی - فلسفه و هنر - فلسفه‌ی علم اخلاق - فلسفه‌ی علم اخلاق

(۴) روانشناسی - فلسفه و هنر - فلسفه‌ی هنر - فلسفه‌ی علم اخلاق

(مرتبط با صفحه‌های ۹ تا ۱۲ کتاب درسی)

۹۶. کوشش اصلی فلسفه‌ی علم اخلاق چیست؟

- (۱) تعیین باید و نبایدهای اخلاقی
 - (۲) تعریف و تبیین مفاهیم اخلاقی
 - (۳) پاسخ عقلانی به سوالات علم اخلاق
 - (۴) یافتن مبانی عقلانی علم اخلاق
- (مرتبط با صفحه‌های ۱۱ کتاب درسی)

۹۷. تبیین عقلانی ماهیت انسان، مربوط به چه دانشی است و بحث از آزاد بودن یا مجبور بودن انسان

به رابطه‌ی فلسفه با کدام حوزه‌ها مربوط می‌شود؟

- (۱) مابعدالطبیعه - جامعه‌شناسی و حقوق
 - (۲) فلسفه‌ی علوم تجربی - جامعه‌شناسی و اخلاق
 - (۳) فلسفه‌ی علوم انسانی - روان‌شناسی و جامعه‌شناسی
 - (۴) فلسفه‌ی علوم انسانی - جامعه‌شناسی و حقوق
- (مرتبط با صفحه‌های ۹ و ۱۲ کتاب درسی)

۹۸. این که جامعه برای خود وجودی مستقل و متفاوت از افراد جامعه دارد یا ندارد یک بحث ... است

که باعث پیوند ... شده و بحث شناخت یا معرفت پیوند دهنده‌ی ... است که در فلسفه به بحث از حقیقت و ماهیت ... مربوط می‌شود.

- (۱) فلسفی - فلسفه و جامعه‌شناسی - فلسفه و روان‌شناسی - ذهن انسان و قواعد آن در شناخت عالم خارج
 - (۲) فلسفی - فلسفه و جامعه‌شناسی - فلسفه و روان‌شناسی - ذهن انسان و قواعد آن در شناخت عالم ذهن
 - (۳) اجتماعی - فلسفه و حقوق - فلسفه و علم اخلاق - خوبی و بدی و باید و نبایدهای تکلیفی
 - (۴) اجتماعی - فلسفه و حقوق - فلسفه و علم اخلاق - زیبایی و زشتی و قواعد ذهن در زیبایی‌شناسی
- (مرتبط با صفحه‌های ۹ و ۱۰ کتاب درسی)

۹۹. کدام عبارت در مورد ارتباط فلسفه با علوم انسانی و رشته‌های آن درست نیست؟

- (۱) در رشته‌های مختلف علوم انسانی نظریات دانشمندان بسته به این که چه تصویری از انسان داشته باشند، فرق می‌کند.
 - (۲) اثبات عقاید دانشمندان علوم انسانی درباره‌ی ماهیت و حقیقت انسان با روش‌های علمی و تجربی میسر است.
 - (۳) عقاید فلسفی دانشمندان علوم انسانی درباره‌ی ماهیت و حقیقت انسان، شالوده‌ی نظریات علمی آن‌ها را در رشته‌های علمی تشکیل می‌دهد.
 - (۴) تفاوت نظریات علمی دانشمندان در رشته‌های مختلف علوم انسانی متأثر از عقاید فلسفی آن‌ها در مورد ماهیت و حقیقت انسان است.
- (مرتبط با صفحه‌های ۹ کتاب درسی)

۱۰۰. مباحث «اراده‌ی آزاد انسانی»، «نسبت انسان با پایگاه طبقاتی‌اش» و «حکومت بر مردم»

به ترتیب، پیوند کدام‌یک از شاخه‌های علوم انسانی با فلسفه را نشان می‌دهد؟

- (۱) روان‌شناسی - جامعه‌شناسی - علم حقوق
 - (۲) علم اخلاق - علم سیاست - جامعه‌شناسی
 - (۳) علم حقوق - علم سیاست - جامعه‌شناسی
 - (۴) جامعه‌شناسی - جامعه‌شناسی - علم سیاست
- (مرتبط با صفحه‌های ۱۰ و ۱۲ کتاب درسی)

کلیات

پیشنهاد ما برای تدریس معلمان و مطالعه دانش‌آموزان (در کلاس یا به صورت خودآموزی)

۱۰۱. اگر بخواهیم تحقیق در مورد تأثیر موسیقی بر رفتارهای افراد را در حیطه‌ی کاربردی انجام دهیم، کدام گزینه نمی‌تواند در این حیطه قرار بگیرد؟ بررسی تأثیر موسیقی بر ...

- ۱) سطح یادگیری دانش‌آموزان برای استفاده در مدارس
- ۲) رفتار زندانیان و جرایم درون زندان و مقایسه‌ی آن در زندان‌های مختلف
- ۳) رفتار سالمندان و بهره‌بردن از آن در آسایشگاه‌ها
- ۴) دقت رانندگان و اعمال آن در تدوین آیین‌نامه‌ی راهنمایی و رانندگی

(مکمل صفحه‌ی ۲۴ کتاب درسی)

۱۰۲. به ترتیب، دانشمندی که با مطالعه بر روی حیوانات متوجه شد که دلبستگی مادر - فرزندی، چیزی فراتر از نیاز به غذاست و دانشمندی که متوجه شد ناتوانی فرد در برقراری روابط نزدیک در دوره‌ی بزرگسالی با ناتوانی وی در برقراری پیوند دلبستگی استوار با مادر در سال‌های اولیه‌ی زندگی ارتباط دارد، چه کسانی بودند و مهم‌ترین درک ما از نظریه‌ی فروید، کشف چیست؟

- ۱) هارلو - جان بالبی - پدیده‌ی ناخودآگاه
- ۲) جان بالبی - هارلو - نیروهای ناخودآگاه
- ۳) جان بالبی - مازلو - پدیده‌ی ناخودآگاه
- ۴) مازلو - جان بالبی - نیروهای ناخودآگاه

(مرتب‌پا صفحه‌ی ۱۲ کتاب درسی)

۱۰۳. این که انسان عاطفی و غیرمنطقی می‌شود و در بسیاری از مواقع، احساسات بر او چیره می‌شود؛ ناقض کدام یک از رویکردهای روان‌شناسی است و در این رویکرد تبیین‌های شناختی بر کدام مدل‌ها بنا نهاده شده‌اند؟

- ۱) شناختی - ماشینی
- ۲) انسان‌گرا - ماشینی
- ۳) شناختی - زیستی
- ۴) انسان‌گرا - زیستی

(مرتب‌پا صفحه‌های ۴ و ۵ کتاب درسی)

۱۰۴. کدام گزینه نادرست است؟

۱) اولین هدف در روان‌شناسی علمی، توصیفی آزمون‌پذیر و تجربی از پدیده‌های روان‌شناختی است، به‌گونه‌ای که بررسی علمی آن‌ها ممکن باشد.

۲) اگر روان‌شناسان بتوانند پیش‌بینی‌های دقیقی داشته باشند، جایگاه و اعتبار علمی آن‌ها افزایش می‌یابد.

۳) روش علمی یا روش تحقیق علمی، فرایند جست‌وجوی منظم برای مشخص کردن یک موقعیت معین است.

۴) نظریه‌ی علمی از طریق دو فرایند مکمل، استقرا و قیاس انجام می‌شود اما اولین قدم در ایجاد دانش، استقرا است که از طریق جمع‌آوری داده‌های منظم با روش تجربی امکان‌پذیر می‌شود.

(مترن صفحه‌های ۴ تا ۶ کتاب درسی)

۱۰۵. کدام گزینه در ارتباط با مکانیسم‌های دفاعی، نادرست است؟

۱) سازگاری با موانع کشش‌های غریزی از طریق مکانیسم‌های دفاعی، از پیش‌فرض‌های رویکرد روان‌کاوی است.

۲) سرکوبی و انکار از جمله مکانیسم‌های دفاعی در زمان عدم ارضای کشش‌های غریزی است.

۳) مکانیسم‌های دفاعی از جمله نیروهای ناخودآگاه است که موجب برانگیخته شدن رفتار می‌شود.

۴) مکانیسم دفاعی روشی است که فرد به‌صورت خودآگاه انجام می‌دهد تا اضطراب خود را کاهش دهد.

(مرتب‌پا صفحه‌ی ۱۱ کتاب درسی)

۱۰۶. هر کدام از مشاغل زیر، به ترتیب، مربوط به کدام‌یک از حوزه‌های شغلی در روان‌شناسی هستند؟ «مشاوره‌ی شغلی - دستیار بهداشت روانی - دستیار آماری - متصدی وام»

- ۱) خدمات اجتماعی / انسانی - تحقیق - تجارت - تحقیق
- ۲) خدمات اجتماعی / انسانی - تحقیق - تجارت
- ۳) تحقیق - خدمات اجتماعی / انسانی - خدمات اجتماعی / انسانی
- ۴) تجارت - تحقیق - خدمات اجتماعی / انسانی - تجارت

(مترن صفحه‌ی ۲۵ کتاب درسی)

۱۰۷. پژوهشگری قصد داشت «تأثیر بی‌خوابی را بر تعداد خطاهای افراد به هنگام رانندگی» مورد بررسی قرار دهد، به‌همین دلیل، دو گروه از رانندگان را انتخاب نمود؛ گروه اول را ۳۶ ساعت و گروه دوم را ۲۴ ساعت در معرض بی‌خوابی قرارداد و سپس از آن‌ها خواست تا مسافت یکسانی را طی کنند. در این تحقیق، به ترتیب «متغیر مستقل، متغیر وابسته، گروه آزمایشی و گروه کنترل» کدام است؟

- ۱) بی‌خوابی - تعداد خطا - هردو گروه - ندارد
- ۲) بی‌خوابی - مسافت یکسان - گروه دوم - گروه اول
- ۳) تعداد خطا - رانندگی افراد - هردو گروه - ندارد
- ۴) تأثیر بی‌خوابی - تعداد خطا - گروه اول - گروه دوم

(مکمل صفحه‌های ۲۰ و ۲۱ کتاب درسی)

۱۰۸. روان‌شناسی می‌خواهد تأثیر رفتار اطرافیان بیماران روانی را در بهبود بیماری آن‌ها بررسی کند؛ کدام‌یک از فرایندهای زیر باید در اولین قدم طی شود تا به یک نظریه‌ی علمی برسند؟

- ۱) سایر متغیرهای تأثیرگذار از جمله درمان‌های دارویی، بینشی و ... را کنترل نماید.
- ۲) تعریف عملیاتی دقیقی از واژه‌های بیماری روانی، بهبود بیماری و ... ارائه دهد.
- ۳) به مشاهده‌ی دقیق و جمع‌آوری اطلاعات از رفتار بیمار در موقعیت‌های مختلف بپردازد.
- ۴) رابطه‌ی بین علت و معلول را مورد توجه قرار دهد تا بتواند پدیده‌ی بهبود بیماری را پیش‌بینی کند.

(مکمل صفحه‌ی ۶ کتاب درسی)

۱۰۹. براساس کدام ویژگی‌های آزمون‌پذیری، به ترتیب، «به حداقل رساندن میزان ابهام واژه‌ها»، «کمک به تجربه‌پذیر بودن یافته‌ها» و «کاهش تأثیر سایر متغیرها» صورت می‌گیرد؟

- ۱) تعریف عملیاتی - تکرارپذیری - کنترل
- ۲) کنترل - تعریف عملیاتی - تکرارپذیری
- ۳) تعریف عملیاتی - کنترل - تکرارپذیری
- ۴) کنترل - تکرارپذیری - تبیین و توصیف

(مرتب‌پا صفحه‌ی ۶ کتاب درسی)

۱۱۰. اگر چشمان فرد به هنگام پاسخ‌گویی به سؤالات به سمت چپ حرکت نماید، بیانگر استفاده‌ی او از کدام قسمت مغز و مرکز کدام فعالیت‌ها خواهد بود؟ (به ترتیب)

- ۱) راست - یادگیری و تفکر کلامی
- ۲) چپ - یادگیری و تفکر فضایی
- ۳) چپ - یادگیری و تفکر کلامی
- ۴) راست - یادگیری و تفکر فضایی

(مرتب‌پا صفحه‌ی ۱۱ کتاب درسی)

■ ریاضی پیش دانشگامی

استدلال

به دلیل آوردن در اثبات یک حکم، استدلال می‌گویند.

انواع استدلال عبارتند از: درک شهودی، استدلال تمثیلی، استدلال استقرایی، استقرای ریاضی، استدلال استنتاجی، مثال نقض. حال به بررسی انواع استدلال‌ها می‌پردازیم:

۱- درک شهودی: درک آن‌چه که در اطرافمان می‌گذرد، توسط حواس پنجگانه را درک شهودی می‌گویند. به عنوان مثال: در زمان‌های قدیم مردم از بلندی یا کوتاهی سایه‌ی اشیای بی به موقعیت زمان می‌بردند.

۲- استدلال تمثیلی: اثبات مسائل به کمک مثال آوردن را استدلال تمثیلی می‌گویند. تمثیل در واقع یافتن نوعی مشابهت بین مفاهیم گوناگون است.

انواع تمثیل با آن‌که محدودیت‌هایی دارند، می‌توانند در ایجاد یک زمینه‌ی شهودی برای درک بسیاری از مفاهیم و اثبات‌های ریاضی کمک مؤثری باشند. به عنوان مثال از تمثیل می‌توان برای درک بهتر این حقیقت که حاصل ضرب عدد منفی در عدد منفی، عددی مثبت است، استفاده کرد.

۳- استدلال استقرایی: روش نتیجه‌گیری کلی بر مبنای مجموعه‌ی محدودی از مشاهدات را استدلال استقرایی گویند.

نتیجه‌گیری کلی که بر اساس مجموعه‌ی محدودی از مشاهدات است، ضعف اساسی استدلال استقرایی را نشان می‌دهد، زیرا همیشه این احتمال وجود دارد که با کشف شواهد بیش‌تر، درستی نتیجه‌ی به‌دست آمده نقض شود.

۴- استقرای ریاضی: فرض کنید حکمی درباره‌ی عدد طبیعی n داشته باشیم. اگر این حکم برای $n=1$ درست باشد و برای هر $k \geq 1$ ، با فرض درستی حکم برای $n=k$ ، بتوان درستی حکم برای $n=k+1$ را نتیجه گرفت، آن‌گاه حکم برای هر عدد طبیعی n درست است. به عنوان مثال می‌خواهیم با استفاده از استدلال استقرای ریاضی ثابت کنیم:

$$n^2 = \text{مربع تعداد آن‌ها} = \text{مجموع } n \text{ عدد فرد متوالی اولیه}$$

$$n = 1 \rightarrow 1 = (1)^2$$

داریم:

$$n = k \rightarrow 1 + 3 + 5 + 7 + \dots + (2k-1) = k^2$$

فرض می‌کنیم حکم به ازای $n=k$ درست باشد:

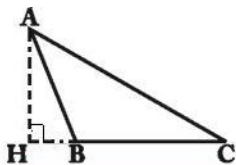
حال می‌بایست ثابت کنیم حکم به ازای $n=k+1$ درست است:

$$1 + 3 + 5 + 7 + \dots + (2k-1) + (2(k+1)-1) = (k+1)^2 \Rightarrow k^2 + (2k+1) = (k+1)^2 \Rightarrow k^2 + 2k + 1 = k^2 + 2k + 1$$

۵- استدلال استنتاجی: روش نتیجه‌گیری کلی با استفاده از حقایقی است که درستی آن‌ها را پذیرفته‌ایم. به عنوان مثال با توجه به جمله‌های «مثلث متساوی‌الساقین دارای حداقل دو ضلع مساوی است» و «مثلث متساوی‌الاضلاع دارای سه ضلع مساوی است.» می‌توان نتیجه گرفت که هر مثلث متساوی‌الاضلاع یک مثلث متساوی‌الساقین است.

۶- مثال نقض: به مثالی که کلیت حکمی را نقض کند، مثال نقض گویند. به عنوان مثال، شکل زیر مثال نقضی برای عبارت «همیشه ارتفاع یک مثلث داخل آن قرار می‌گیرد» است.

ارتفاع AH خارج از مثلث ABC است.

استدلال ریاضی

پیشنهاد ما برای تدریس معلمان و مطالعه‌ی دانش‌آموزان (در کلاس یا به صورت خودآموزی)

۱۱۱. در هر مورد، به ترتیب از کدام استدلال استفاده شده است؟

(الف) کوتاه‌ترین فاصله بین دو نقطه، به صورت خط مستقیم است.

(ب) چون برف سفید است، در نتیجه لباس‌های کثیف پس از شستن مثل برف می‌شوند، پس سفید هستند.
(ج) با حرارت چند میله‌ی مختلف در آزمایشگاه نتیجه می‌گیریم که طول میله در اثر حرارت افزایش می‌یابد.

(۱) استدلال استنتاجی - درک شهودی - استدلال استقرایی

(۲) درک شهودی - استدلال استقرایی - استدلال تمثیلی

(۳) درک شهودی - استدلال تمثیلی - استدلال استقرایی

(۴) استدلال استنتاجی - استدلال تمثیلی - استدلال استقرایی

۱۱۲. براساس استدلال استقرایی یوهان باود که فاصله‌ی تقریبی سیارات از خورشید را با رابطه‌ی

$$d = 4 + (3 \times 2^{n-2})$$

کدام است؟

۹۲ (۴)

۴+۶۷ (۳)

۴+۶۵ (۲)

۱۰۲ (۱)

(مرتبط با صفحه‌های ۴ تا ۶ کتاب درسی)

(مرتبط با فعالیت صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب درسی)

۱۱۳. به کمک ... می توان ثابت کرد که مجموع $2n-1$ عدد ... برابر است با ...

(۱) استدلال استقرایی - فرد متوالی - n^2 (۲) استقرای ریاضی - فرد متوالی اولیه - n^2

(مرتبط با صفحه‌های ۹ و ۱۰ کتاب درسی)

(۳) استدلال استقرایی - فرد متوالی - $(2n-1)^2$ (۴) استقرای ریاضی - فرد متوالی اولیه - $(2n-1)^2$

۱۱۴. در اثبات حکم $\frac{n}{2n+1} = \frac{1}{1 \times 4} + \frac{1}{4 \times 7} + \dots + \frac{1}{(2n-2) \times (2n+1)}$ به روش استقرای ریاضی،

چه عبارتی به فرض به ازای $n = k$ ، اضافه شود تا حکم ثابت شود؟

(۱) $\frac{1}{(2k+2)(2k+3)}$ (۲) $\frac{1}{(2k+1)(2k+4)}$

(مرتبط با صفحه‌های ۹ و ۱۰ کتاب درسی)

(۳) $\frac{1}{(2k+1)(2k+2)}$ (۴) $\frac{1}{(2k-1)(2k+2)}$

۱۱۵. اگر \overline{ab} عددی دو رقمی باشد، با استفاده از استدلال ... می توان ثابت کرد عدد $101 \times \overline{ab}$ همواره به صورت ... نوشته می شود.

(۱) استنتاجی - \overline{abab} (۲) استقرایی - \overline{abab}

(مشابه فعالیت صفحه ۱۴ کتاب درسی)

(۳) استنتاجی - \overline{abba} (۴) استقرایی - \overline{abba}

۱۱۶. با توجه به رابطه‌ی طول آونگ و زمان نوسان آن در الگوی گالیله، اگر مدت زمان نوسان ۶ ثانیه باشد، طول آن چند واحد است؟

(مرتبط با فعالیت صفحه‌های ۴ و ۵ کتاب درسی)

(۱) ۶ (۲) ۱۲ (۳) ۲۴ (۴) ۳۶

۱۱۷. با توجه به الگوی زیر، مجموع ارقام عدد سطر پنجم، در طرف راست تساوی کدام است؟

(مرتبط با فعالیت صفحه‌های ۷ و ۸ کتاب درسی)

(۱) ۱۰ (۲) ۱۱ (۳) ۱۲ (۴) ۱۴

(۵) $(2 \times 4) + 5 = 17$
 (۶) $(4 \times 5) + 6 = 26$
 (۷) $(5 \times 6) + 7 = 37$
 ...

۱۱۸. کدام گزینه نادرست است؟

(۱) گالیله با استفاده از استدلال استقرایی و با توجه به رفتار نوسانی وزنه‌های آویزان، ساعت آونگ‌دار را اختراع کرد.

(۲) درک شهودی، به وسیله‌ی حواس پنج‌گانه انجام می‌گیرد.

(۳) استدلال استنتاجی، روش نتیجه‌گیری کلی بر مبنای مجموعه‌ی محدودی از مشاهدات است.

(مرتبط با متن صفحه‌های ۷، ۸ و ۹ کتاب درسی)

(۴) یافتن نوعی مشابهت بین مفاهیم گوناگون را استدلال تمثیلی می‌گویند.

۱۱۹. برای درک بهتر این حقیقت که حاصل ضرب عدد منفی در عدد منفی، عددی مثبت است، از نمایش فیلمی استفاده می‌کنیم که آب در حال خروج از مخزن است و فیلم را به عقب برمی‌گردانیم. از چه نوع استدلالی استفاده کرده‌ایم؟

(مکمل صفحه‌های ۲ و ۳ کتاب درسی)

(۱) استدلال تمثیلی (۲) درک شهودی (۳) استدلال استقرایی (۴) استقرای ریاضی

۱۲۰. حکم $n^2 = 1 + 3 + 5 + \dots + (2n-1)$ را توسط استقرای ریاضی اثبات کرده‌ایم. برای اثبات حکم به ازای $n = k+1$ با استفاده از درستی حکم به ازای $n = k$ از کدام رابطه‌ی زیر استفاده شده است؟

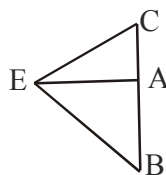
(مکمل صفحه‌های ۹ و ۱۰ کتاب درسی)

(۱) $k^2 + 2k = k(k+2)$ (۲) $4k^2 + 4k + 1 = (2k+1)^2$

(۳) $k^2 + 2k + 1 = (k+1)^2$ (۴) $k^2 - 1 = (k-1)(k+1)$

۱۲۱. با توجه به شکل زیر، اگر بدون اطلاع از هرگونه روابط ریاضی بگوییم که فاصله‌ی نقطه‌ی A تا E کم‌تر از فاصله‌ی نقطه‌ی B تا E است، این گفته با چه روشی به‌دست آمده است؟

(مکمل صفحه‌های ۲ و ۳ کتاب درسی)

(۱) استدلال استنتاجی

(۲) استدلال استقرایی

(۳) استدلال تمثیلی

(۴) درک شهودی

۱۲۲. در اثبات رابطه‌ی $2n^2 = (n-2) + (n-1) + \dots + 6 + 2$ به روش استقرای ریاضی، حکم استقراء

کدام می‌تواند باشد؟

(۱) $2 + 6 + 10 + \dots + (4k - 2) = 2(k+1)^2$

(۲) $2 + 6 + 10 + \dots + [4(k-1) - 2] = 2(k+1)^2$

(۳) $2 + 6 + 10 + \dots + [4(k+1) - 2] = 2(k+1)^2$

(۴) $2 + 6 + 10 + \dots + [4(k-2) - 2] = 2(k+1)^2$

(مرتبط با صفحه‌های ۹ و ۱۰ کتاب درسی)

۱۲۳. اگر خط d_1 با خط d_2 و خط d_3 موازی باشد و براساس اصول هندسی نتیجه بگیریم

که خط d_1 با d_3 موازی است، نوع استدلال کدام است؟

(۱) درک شهودی (۲) تمثیلی (۳) استنتاجی (۴) استقرای ریاضی

(مکمل صفحه‌های ۱۱ تا ۱۳ کتاب درسی)

۱۲۴. جمله‌ی «من نباید غذا نخورم.» معادل جمله‌ی «من باید غذا بخورم.» است، بنابراین می‌توان

نتیجه گرفت که «حاصل ضرب دو عدد منفی، عددی مثبت است.»؛ نوع استدلال در این

نتیجه‌گیری کدام است؟

(۱) تمثیلی (۲) استنتاجی (۳) استقرایی (۴) درک شهودی

(مکمل صفحه‌های ۲ و ۳ کتاب درسی)

۱۲۵. با کدام استدلال می‌توان نتیجه گرفت که اگر مجموع ارقام هر عدد دو رقمی را از خود عدد کم

کنیم، عدد حاصل بر ۹ بخش پذیر است؟

(۱) استدلال استنتاجی (۲) درک شهودی

(۳) استقرای ریاضی (۴) استدلال تمثیلی

(مکمل فعالیت صفحه‌ی ۴ کتاب درسی)

۱۲۶. چه تعداد از عبارت‌های زیر، مثال نقض دارند؟

(الف) توان سوم یک عدد حقیقی همیشه از آن عدد بزرگ‌تر است.

(ب) مجموع دو زاویه‌ی تند کم‌تر از 180° است.

(ج) همیشه ارتفاع یک مثلث داخل آن قرار دارد.

(د) هر مستطیل یک مربع است.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

(مرتبط با صفحه‌های ۵ تا ۱۷ کتاب درسی)

۱۲۷. کدام عدد کلیت حکم «هر عدد طبیعی دو رقمی را می‌توان به صورت مجموع سه عدد طبیعی

مربع کامل نوشت.» را نقض می‌کند؟

(۱) ۳۴ (۲) ۳۵ (۳) ۳۶ (۴) ۳۷

(مرتبط با صفحه‌های ۵ تا ۱۷ کتاب درسی)

۱۲۸. با توجه به استدلال استقرایی، مجموع اعداد طبیعی فرد دو رقمی و کوچک‌تر از ۵۰ کدام است؟

(۱) ۶۰۰ (۲) ۶۲۵ (۳) ۶۵۰ (۴) ۲۵۰۰

(مرتبط با صفحه‌های ۴ تا ۱۰ کتاب درسی)

۱۲۹. پزشکی اثرات مثبت و منفی تجویز نوعی دارو را برای ۵۰۰ بیمار خاص بررسی کرده و نظریه‌ی

خود را بر اساس این نتیجه‌گیری اعلام می‌کند. وی کدام نوع استدلال را به کار برده است؟

(۱) استنتاجی (۲) استقرایی (۳) درک شهودی (۴) تمثیلی

(مرتبط با صفحه‌های ۴ تا ۷ کتاب درسی)

۱۳۰. جواب‌های کدام حاصل ضرب نشان می‌دهد که استدلال استقرایی، عمومیت ندارد؟

(۱) 21×23 و 12×23 (۲) 31×41 و 13×14

(۳) 21×31 و 12×13 (۴) 11×21 و 11×12

(مرتبط با فعالیت صفحه‌ی ۹ کتاب درسی)

ادبیات پیش‌دانشگاهی

شعر از نظر ادیبان سخن موزون و قافیه‌دار است و از نظر منطقیان سخن خیال‌انگیز؛ اما وزن و قافیه برای آن ضروری است. خواجه نصیرالدین طوسی وزن را به دلیل خیال‌انگیز بودن از فصول ذاتی شعر می‌شمرد. در قافیه و وزن شعر صورت ملفوظ حرف مورد نظر است نه شکل مکتوب. حرف ملفوظ دو گونه است: مصوت و صامت. زبان فارسی دارای ۳ مصوت کوتاه (ا، و، ی) و سه مصوت بلند (وا، وی، وی) می‌باشد. و، ا، ی تنها در صورتی مصوت بلند و ۲ واج به حساب می‌آیند که دومین واج هر هجا باشند. هم‌چنین زبان فارسی دارای ۲۳ صامت است. ع (ع) - ب - پ - ت (ط) - ج - چ - خ - د - ر - ز (= د)، ظ، ض (= ز) - س (= ث، ص) - ش - غ (= ق) - ف - ک - گ - ل - م - ن - و (در اول کلمه همانند «وجد») - ه (= ح) - ی (در اول کلمه مانند «یاد») ردیف: برخی اشعار دارای ردیف هستند. ردیف کلمه یا کلماتی است که بعد واژه‌های قافیه، عیناً (از نظر لفظ و معنی) تکرار می‌شوند. واژه‌های قافیه: واژه‌هایی که حرف یا حروف قافیه در آخر آن‌ها مشترک باشد. قافیه یا حروف قافیه: حرف یا حروف مشترک آخر واژه‌های قافیه. برای شناخت قافیه ابتدا اگر بیت دارای ردیف باشد، آن‌ها را جدا کرده و سپس واژه‌های قافیه را مشخص می‌سازیم. قواعد قافیه: حداقل حروف مشترک لازم برای قافیه تابع دو قاعده است: قاعده‌ی «۱»: هر یک از مصوت‌های /ا/ یا /و/ به تنهایی اساس قافیه قرار بگیرند. (مصوت‌ی معمولاً به تنهایی حرف قافیه قرار نمی‌گیرد، هرچند برخی شاعران به ندرت آن را اساس قافیه قرار داده‌اند.)

سال‌ها دل طلب جام‌جم از ما می‌کرد / آنچه خود داشت ز بیگانه تمنّا می‌کرد

قاعده‌ی «۲»: هر مصوت با یک یا دو صامت بعدش قافیه قرار می‌گیرد: مصوت + صامت (+ صامت) / کی شعر تر انگیزد خاطر که حزین باشد / یک نکته ازین معنی گفتیم و همین باشد

قافیه (شعر، وزن، قافیه)

پیشنهاد ما برای تدریس معلمان و مطالعه‌ی دانش‌آموزان (در کلاس یا به صورت خودآموزی)

۱۳۱. حروف اصلی قافیه در کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- ۱) پیری رسید و موسم طبع جوان گذشت / ضعف تن از تحمل رطل گران گذشت
- ۲) چندان که گفتم غم با طیبیان / درمان نکردند مسکین غریبان
- ۳) عهد همه بشکستم در بستن پیمان / دامن مکش از دستم، دست من و دامانت
- ۴) مرده بدم زنده شدم، گریه بدم خنده شدم / دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم

(مکمل صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب درسی)

۱۳۲. حروف اصلی قافیه در کدام گزینه مطابق قاعده‌ی (۲) است؟

- ۱) چه مستی است ندانم که رو به ما آورد / که بود ساقی و این باده از کجا آورد
- ۲) به ملازمان سلطان که رساند این دعا را / که به شکر پادشاهی ز نظر مران گدا را
- ۳) مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو / یادم از کشته‌ی خویش آمد و هنگام درو
- ۴) نکته‌ای دلکش بگویم خال آن مهر و بین / عقل و جان را بسته‌ی زنجیر آن گیسو بین

(مرتبط با صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب درسی)

۱۳۳. در ابیات کدام گزینه «ردیف» وجود ندارد؟

- الف) پیکرت آراسته‌ی حق چون پری / تا تو سوی صانع بی چون پری
 - ب) شب فراق نخواهم دواج دیبا را / که شب دراز بود خوابگاه تنها را
 - پ) دوش از در میخانه کشیدند به دوشم / تا روز جزا مست ز کیفیت دوشم
 - ت) وه که گر باز بینم روی یار خویش را / تا قیامت شکر گویم کردگار خویش را
 - ث) از در درآمدی و من از خود به در شدم / گویی از این جهان به جهان دگر شدم
 - ج) روز هجران و شب فرقت یار آخر شد / زدم این فال و گذشت اختر و کار آخر شد
 - چ) ما آزموده‌ایم در این شهر بخت خویش / بیرون کشید باید از این ورطه رخت خویش
- ۱) الف، ت ۲) ث، چ ۳) ب، ج ۴) الف، پ

(مکمل صفحه‌ی ۶ کتاب درسی)

۱۳۴. قاعده‌ی قافیه در کدام بیت متفاوت با سایر ابیات است؟

- ۱) آن ترک پری‌چهره، که دوش از بر ما رفت / آیا چه خطا دید که از راه خطا رفت
- ۲) هرگز نقش تو از لوح دل و جان نرود / هرگز از یاد من آن سرو خرامان نرود
- ۳) هزار دشمنم ار می‌کنند قصد هلاک / گرم تو دوستی از دشمنان ندارم باک
- ۴) بگذشت و باز آتش در خرمن سکون زد / دریای آتشینم در دیده موج خون زد

(مکمل صفحه‌ی ۶ کتاب درسی)

۱۳۵. قافیه در ابیات کدام گزینه بر طبق قاعده‌ی «۲» نیست؟

- (الف) برفت و طبع خوش باشم حزین کرد / برادر با برادر کی چنین کرد
 (ب) ای که با سلسله‌ی زلف دراز آمده‌ای / فرصت باد که دیوانه‌نواز آمده‌ای
 (پ) که این نافه ز چین جیب حورست / نه زان آهو که از مردم نفورست
 (ت) فرح‌بخشی درین ترکیب پیداست / که مغز شعر و مغز جان اجزاست
 (ث) ای بی‌خبر بکوش که صاحب‌خبر شوی / تا راهرو نباشی کی راهبر شوی
 (ج) ای دل‌گر از آن چاه زنخدان به در آبی / هر جا که روی زود پشیمان به در آبی
 (د) ساقیا سایه‌ی ابرست و بهار لب و جو / من نگویم چه کن ار اهل دلی خود تو بگو
 (ز) ز گریه مردم چشم‌نشسته در خون است / ببین که در طلبت حال مردمان چون است
- (۱) الف، ث (۲) ب، ج (۳) پ، ز (۴) ت، د

(مکمل صفحه‌ی ۶ کتاب درسی)

۱۳۶. در کدام گزینه، حروف قافیه مطابق الگوی «مصوت + صامت + مصوت + صامت» است؟

- (۱) ای زلف تو هر خمی کمندی / چشمت به کرشمه چشم‌بندی
 (۲) ناگهان پرده برانداخته‌ای یعنی چه / مست از خانه برون تاخته‌ای یعنی چه
 (۳) عهد همه بشکستم در بستن پیمان / دامن مکش از دستم، دست من و دامانت
 (۴) به غیر از آن که بشد دین و دانش از دستم / بیا بگو که ز عشقت چه طرف بربستم

(مکمل صفحه‌های ۶ و ۸ کتاب درسی)

۱۳۷. قافیه‌ی بیت کدام گزینه طبق قاعده‌ی «۱» است؟

- (۱) به حسن و خلق و وفا کس به یار ما نرسد / تو را در این سخن انکار کار ما نرسد
 (۲) گوهر خود را هویدا کن کمال این است و بس / خویش را در خویش پیدا کن کمال این است و بس
 (۳) ای فروغ ماه حسن از روی رخشان شما / آب روی خوبی از چاه زنخدان شما
 (۴) ز نور او تو هستی همچو پرتو / وجود خود بپرداز و چو او شو

(مرتبط با صفحه‌ی ۶ کتاب درسی)

۱۳۸. در بیت کدام گزینه، قافیه متفاوت است؟

- (۱) نه در اوج ذاتش پرد مرغ وهم / نه در ذیل وصفش رسد دست فهم
 (۲) حسنت به ازل نظر چو در کارم کرد / بنمود جمال و عاشق زارم کرد
 (۳) ای پیک راستان خبر یار ما بگو / احوال گل به بلبل دستان سرا بگو
 (۴) ای کاش که بخت سازگاری کردی / با جور زمانه یار باری کردی

(مکمل صفحه‌ی ۶ کتاب درسی)

۱۳۹. قافیه‌های هم‌گانه‌ی گزینه‌ها به جز ... تابع قاعده‌ی «۲» می‌باشند.

- (۱) شد یکی پروانه تا قصری ز دور / در فضای قصر جست از شمع نور
 (۲) چو عشق آمد از عقل دیگر مگوی / که در دست چوگان اسیر است گوی
 (۳) به هر که هر چه ضرور است داده‌اند آن را / بس است آب گهر آسیای دندان را
 (۴) بزرگان نکردند در خود نگاه / خدا بینی از خویشان بین مخواه

(مکمل صفحه‌ی ۶ کتاب درسی)

۱۴۰. حروف قافیه در کدام گزینه درست مشخص نشده است؟

- (۱) بگرفت کار حسنت چون عشق من کمالی / خوش باش زان که نبود این هر دو را زوالی: «الی»
 (۲) سینه مالامال درد است ای دریغا مرهمی / دل ز تنهایی به جان آمد خدا را همدمی: «می»
 (۳) ساقیا سایه‌ی ابر است و بهار و لب جوی / من نگویم چه کن ار اهل دلی خود تو بگوی: «وی»
 (۴) به زندان نگرده اگر عمر طی / من و ضیغم‌التوله و ملک ری: «ی»

(مکمل صفحه‌ی ۸ کتاب درسی)

۱۴۱. «ی» در قافیه‌ی کدام گزینه، مصوت است؟

- (۱) آتش عشق است کاندر نی فتاد / جوشش عشق است کاندر می فتاد
 (۲) بر تن مرده بخواندم گشت حی / بر سر لاشی بخواندم گشت شی
 (۳) گاه توبه کردن آمد از مدایح وز هجی / کز هجی بینم زبان و از مدایح سود، نی
 (۴) آکل و مأکول را حلق است و نای / غالب و مغلوب را عقل است و رای
- ۱۴۲. حروف قافیه در همه‌ی ابیات به جز بیت گزینه‌ی ... «مصوت + صامت» است.**

(مرتبط با صفحه‌ی ۶ کتاب درسی)

- (۱) نه هرگز شنیدم که در عمر خویش / که بدمرد را نیکی آمد به پیش
 (۲) در خرابات مغان نور خدا می‌بینم / این عجب بین که چه نوری ز کجا می‌بینم
 (۳) تو ما را همی چاه‌کندی به راه / به سر لاجرم در فتادی به چاه
 (۴) نرگس غمزه زنش این همه بیمار نداشت / سنبل پر شکنش هیچ گرفتار نداشت

(مکمل صفحه‌ی ۶ کتاب درسی)

۱۴۳. با توجه به ابیات زیر، «ردیف» در کدام مصراع در معنایی متفاوت به کار رفته است؟

«سالها دل طلب جام جم از ما می کرد/ و آن چه خود داشت ز بیگانه تمنا می کرد

گوهری کز صدف کون و مکان بیرون است/ طلب از گم شدگان لب دریا می کرد

گفتم این جام جهان بین به تو کی داد حکیم/ گفت آن روز که این گنبد مینا می کرد»

۱) اول ۲) دوم ۳) چهارم ۴) ششم

(مرتبط با صفحه ۵ کتاب درسی)

۱۴۴. حروف اصلی قافیه در کدام بیت به صورت «مصوّت + صامت + صامت» آمده است؟

۱) گل برگ را ز سنبل مشکین نقاب کن / یعنی که رخ بیوش و جهانی خراب کن

۲) آینهات دانی چرا غماز نیست / زان که زنگار از رخسار ممتاز نیست

۳) هر قدح لاله که کردم به دست/ جوش شراب دگرم کرد، مست

۴) سرخی مشرق ز افق رو نمود/ هم چو می سرخ ز جام کبود

(مکمل صفحه ۶ کتاب درسی)

۱۴۵. در کدام گزینه، حروف قافیه طبق الگوی «مصوّت + صامت + صامت + مصوّت + صامت» است؟

۱) یاد ایامی که در گلشن فغانی داشتیم / در میان لاله و گل، آشیانی داشتیم

۲) دل آسوده ای داری، مپرس از صبر و آرامم / نگین را در فلاخن می نهد بی تابی نامم

۳) تا هستم ای رفیق ندانی که کیستم / روزی سراغ من آبی که نیستم

۴) کی شعر تر انگیزد خاطر که حزین باشد / یک نکته از این معنی گفتیم و همین باشد

(مکمل صفحه های ۶ و ۸ کتاب درسی)

۱۴۶. بیت کدام گزینه دارای «ردیف» است؟

۱) ابلهی دید اشتری به چرا / گفت نقشست همه کز است چرا؟

۲) اگر یک سر مو فراتر پرم / فروغ تجلی بسوزد پرم

۳) گلاب است گویی به جویش روان / همی شاد گردد ز بویش روان

۴) تا چند عمر در هوس و آرزو رود / ای کاش این نفس که برآمد فرو رود

(مرتبط با صفحه های ۵، ۷ و ۱۱ کتاب درسی)

۱۴۷. قاعده ی قافیه در کدام گزینه متفاوت است؟

۱) روزها می رفت بر بازار و کوی / نان طلب می کرد و می برد آبروی

۲) درد اگر باشد یکی، دارو یکی است / جان فدای آن که درد او یکی است

۳) ابلهی کردم که گفتم، ای خدای / گر توانی این گره را برگشای

۴) چون برای جست و جو خم کرد سر / دید افتاده یکی همیان زر

(مرتبط با صفحه های ۶ و ۸ کتاب درسی)

۱۴۸. بیت کدام گزینه از نظر تعداد حروف اصلی قافیه با سایر ابیات متفاوت است؟

۱) ای مهربان تر از برگ در بوسه های باران / بیداری ستاره در چشم جویباران

۲) درگیر ظلمتم که پی یک نشانه است / هر جا چراغ دیده گمان کرده خانه است

۳) بشنو از نی چون حکایت می کند / از جدایی ها شکایت می کند

۴) نفسم بند نفس های کسی هست که نیست / بی گمان در دل من جای کسی هست که نیست

(مرتبط با صفحه های ۶ و ۸ کتاب درسی)

۱۴۹. قاعده ی قافیه در کدام بیت با ابیات دیگر متفاوت است؟

۱) حسن اگر این است، ناصح همچو ما خواهد شدن / چوب تر، آخر به آتش آشنا خواهد شدن

۲) ما به این در نه پی حشمت و جاه آمده ایم / از بد حادثه این جا به پناه آمده ایم

۳) پیش از تو آب معنی دریا شدن نداشت / شب مانده بود و جرأت فردا شدن نداشت

۴) ز شراب لعل نوشین من رند بی نوا را / مددی که چشم مستت به خمار کشت ما را

(مرتبط با صفحه های ۵ و ۶ کتاب درسی)

۱۵۰. با توجه به قواعد قافیه کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

۱) یکی قطره باران ز ابری چکید / خجل شد چو پهنای دریا بدید

۲) سپهرش به جایی رسانید کار / که شد نامور لؤلؤ شاهوار

۳) بلندی از آن یافت کو پست شد / در نیستی کوفت تا هست شد

۴) بدی را بدی سهل باشد جزا / اگر مردی، احسن الی من آسا

(مرتبط با صفحه ۶ کتاب درسی)

عربی پیش‌دانشگاهی

می‌دانیم در زبان عربی، هر کلمه در یکی از دسته‌های اسم، فعل و حرف جای می‌گیرد و هریک از این انواع کلمه، ویژگی‌هایی مخصوص به خود را دارد؛ در این جا به‌طور ویژه به بررسی دو ویژگی مهم اسم‌ها، یعنی «تعداد» و «جنس» می‌پردازیم.

اسم از نظر تعداد:

هر اسمی یا دلالت بر یکی دارد و مفرد است، یا دلالت بر دو تا دارد و مثنی است و یا بر بیش از دو تا دلالت دارد و جمع است. انواع جمع عبارتند از:

۱- جمع مذکر سالم: نشانه‌هایش «ین - ون» است و مخصوص اسم‌های آقایان و صفت‌های آنان است؛ مانند: محمّدون، صابریّن و...

۲- جمع مؤنث سالم: نشانه‌اش «ات» است و مخصوص اسم‌های خانم، اسم‌های دارای «ة»، اسم‌های غیرعربی و مصدرهای دارای بیش از سه حرف است؛ مانند: فاطمات، تلمیذات، إجتهادات و تلیفونات.

۳- جمع مکسر (جمع التکسیر): نشانه و قانون خاصی ندارد و بر وزن‌های مختلف می‌آید؛ مانند: بُخلاء، جبال، علماء و...

اسم از نظر جنس:

اسم از نظر جنس، یا مذکر است، یا مؤنث؛ برای اسم‌های مؤنث، نشانه‌هایی وجود دارد که از طریق این نشانه‌ها، می‌توان فهمید که آن اسم مؤنث است:

۱) «ة» (مانند: سمیرة)، «اء» زائد (مانند: علیاء)، «آ» (الف مقصوره (مانند: بُشری))

علاوه بر اسم‌هایی که در بالا ذکر شد، اسم‌هایی هم وجود دارند که بدون هیچ نشانه‌ای مؤنث هستند، به این اسم‌ها «مؤنث معنوی» می‌گوییم:

۱- اسم‌های خاص (علم) مؤنث: مریم، منی، الیزابت، کتایون و ...

۲- عناوینی که تنها برای خانم‌ها به‌کار می‌رود: مادر (الأم)، خواهر (الأخت)، دختر (البنت) و ...

۳- اسم شهرها، کشورها، قبیله‌ها و ...: ایران، طهران، مشهد، کالیفرنیا و ...

۴- اسم اغلب اعضای زوج بدن: چشم (عین)، دست (ید)، گوش (أذن)، پا (رجل) و ...

۵- برخی اسم‌ها که بدون هیچ دلیلی در زبان عربی مؤنث هستند و فقط باید حفظشان کرد؛ ارض (زمین)، شمس (خورشید)، نار (آتش)، نفس (نفس، خود)، حرب (جنگ)، پتر (چاه) و ...

نکته: دسته‌ای از اسم‌ها وجود دارد که علامت مؤنث دارند، اما بر مذكر دلالت می‌کنند، به این اسم‌ها، «مؤنث لفظی» می‌گوییم، اما همیشه قواعد اسم‌های مذكر را در مورد آن‌ها به‌کار می‌بریم، مانند: معاویة، طلحة (این‌ها، اسم مردانند اما علامت مؤنث دارند).

نکته: از نگاه دیگر می‌توان اسم‌های مؤنث را به دو دسته‌ی «مؤنث حقیقی» و «مؤنث مجازی» تقسیم نمود؛ مؤنث حقیقی بر انسان یا حیوان مؤنث دلالت می‌کند، مانند: فاطمة، أم، بقرة، اما سایر مؤنث‌ها، مجازی نامیده می‌شوند، مانند: ورقة، شجرة.

ارتباط فعل با فاعلش از نظر جنس:

برای فاعل مؤنث، می‌توانیم فعل مذكر یا مؤنث بیاوریم، مگر در دو حالت زیر که باید فعل حتماً مؤنث بیاید:

۱) وقتی فاعل مؤنث حقیقی باشد و بدون هیچ فاصله‌ای بعد از فعل آمده باشد؛ مانند: فازت المؤمنة.

۲) وقتی فاعل ضمیر مستتر در فعل باشد و مرجعش، هر اسم مؤنثی باشد؛ مانند: المؤمنة فازت، الید تعبّت.

به این دو حالت، «واجب التانیث» می‌گوییم؛ یعنی واجب است فعلمان مؤنث بیاید. (يجبُ تأنیثه)

اقسام کلمه

پیشنهاد ما برای تدریس معلمان و مطالعه‌ی دانش‌آموزان (در کلاس یا به صورت خودآموزی)

۱۵۱. کم جمع تکسیر فی العبارة التالیة؟

«نجد فی کتب علماءنا آراء و نظریات لانشاهدها فی مؤلفات الأروبیین المعاصرین.»

- (۱) واحد
(۲) اثنان
(۳) ثلاثة
(۴) أربعة

(مرتبط با صفحه‌ی ۵ کتاب درسی)

۱۵۲. عین جمع التکسیر إعرابه بالكسرة:

- (۱) و زینا السّماء الدتیا بمصاییح.
(۲) لفاطمة فضائل لانجدها فی الآخرین.
(۳) یصلی فی مساجد طهران مُصلون کثیرون.
(۴) و أرسلنا الأنبیاء مبشّرین و منذرین.

(مکمل صفحه‌ی ۵ کتاب درسی)

۱۵۳. عین الآیة الشریفة الّتی لیس کلّ أسمائها جمعاً:

- (۱) «إنّ المُبذّرین كانوا إخوان الشیاطین»
(۲) «لا یتخذ المؤمنون الکافرین أولیاء»
(۳) «الشعراء یتبّعهم الغاؤون... إلّا الّذین آمنوا و عملوا الصالحات»
(۴) «یُسبّحُ لله ما فی السّموات و ما فی الأرض»

(مرتبط با صفحه‌های ۵ و ۷ کتاب درسی)

۱۵۴. عین العبارة الّتی ماجاء فیها إسم مؤنث:

- (۱) مادام باب العین مغلقاً بالغضّ فالقلب سلیم من الآفة.
(۲) الطلبة النشیطون یحاولون کثیراً فی دروسهم.
(۳) للإسلام قواعد للحرب فی مجال نشر الدین الإلهی.
(۴) إشتريت الأثواب الحمراء من السوق.

(مکمل صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب درسی)

۱۵۵. عین العبارة الّتی یكون کلّ أسمائها مؤنثاً معنویاً:

- (۱) مریم - فاطمة - مصباح
(۲) العلیا - البید - السفلی
(۳) حرب - ایران - الصّحة
(۴) أرض - أنفُس - بنت

(مکمل صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب درسی)

۱۵۶. أیّ عبارة لیس فیها الجمع السالم للمؤنث؟

- (۱) رسالات - معلّمت - طالبات
(۲) أموات - أبیات - أوقات
(۳) تلمیذات - شجرات - منضدات
(۴) مؤمنات - مسلمات - محسنات

(مرتبط با صفحه‌ی ۴ کتاب درسی)

۱۵۷. عین فعلاً یجب تأنیثه مع فاعله:

- (۱) ذُکرت الأسماء المؤنّثة فی هذه العبارة.
(۲) مریم لرهبها تقنت و له تسجد.
(۳) تحرّکت قدماى إلى الحیّة و ما خفت منها.
(۴) تُدمّر الحرب ما تصنعه حضارة الإنسان.

(مکمل صفحه‌ی ۶ کتاب درسی)

۱۵۸. عین الفعل واجب التأنیث:

- (۱) لبست الأرض فی الربیع لباساً أخضر.
(۲) قد تفقدت الحیاة أم بسبب غرق ولدها.
(۳) سقط أغصان الأشجار بالثلوج.
(۴) تُقبل الفأرة إلى القطة دون خوف.

(مکمل صفحه‌ی ۶ کتاب درسی)

۱۵۹. ما هو الخطأ من حیث مطابقة الفعل مع فاعله؟

- (۱) انتصر الثورة الإسلامیة.
(۲) الثورة الإسلامیة انتصر.
(۳) انتصرت الثورة الإسلامیة.
(۴) الثورة الإسلامیة انتصرت.

(مکمل صفحه‌ی ۶ کتاب درسی)

۱۶۰. عین الخطأ:

- (۱) طلّع الشّمس.
(۲) الشّمسُ طلّعت.
(۳) احترقت النّار.
(۴) النّار احترقت.

(مکمل صفحه‌ی ۶ کتاب درسی)